

DRAUGAS

2ND CLASS MAIL
January 6, 1995

THE LITHUANIAN WORLD - WIDE DAILY

Vol. LXXXVI Kaina 50 c.

PENKTADIENIS - FRIDAY, SAUSIS - JANUARY 6, 1995

Nr. 3

Naujasis generalinis prokuroras nelies prezidento Sausio 13-osios byloje

Vilnius, gruodžio 22 d. (LA) — Gruodžio 21 d. Seimui tvirtinant generalinį prokurorą, jokiai frakcijai nepriklausiančiam Seimo nariui Antanui Baskui atrodė, kad apie kandidatą Vladą Nikitiną (kuris ir buvo patvirtintas, žr. gruodžio 22 d. „Drauge — Red.“) pateikta per mažai žinių, kurios liudytų, jog kandidatas yra sąžiningas, drąsus, nuovokus ir „be uodegos“ (t.y. nėra kitų interesų valdomas).

Kaip rašo Rimantas Varanuskas „Lietuvos aido“, konservatorių frakcijos vardu kalbėjęs Vytautas Landsbergis sakė, kad generalinio prokuroro skyrimas yra dalis veiksmų, kuriais LDDP valdžia nustato kontrolę teisėtvaros institucijoms, pažeidžiamą demokratinių principų, kad teismai būtų nepriklausomi nuo valdžios. Anot Landsbergio, savo įtakos stiprinimui LDDP pasinaudojo teisėtvaros sistemos reforma, keičiant įstatymus, kad visa teisėtvarka būtų pajungta vykdomajai valdžiai, „reorganizacijų“ pretekstu atliekant politinį valymą. Advokatūros pajungimas vyriausybei kompromituoja Lietuvą tarptautinėje bendruomenėje, sako Landsbergis.

Anot jo, visų aukštųjų teisėtvaros pareigūnų skyrimo tvarka ir metodai yra „vienpartiniai, politbiuriniai, autokratiniai“. Prezidento susitikimai su kitų frakcijų atstovais dėl šios generalinio prokuroro kandidatūros slėpė apgaulę. Susitikime su savo partijos frakcija prezidentas išdėstė požiūrį į Generalinę prokuratūrą tokiais žodžiais: „Šita sistema... turi būti savo vietoje. Ji neturi tirti visokių pletkus, gaudus... visokias intrigas“ („Respublika“, 1994-11-30). Taigi prezidentas nori Generalinę prokuratūrą „pastatyti į vietą“, pats žino ir nurodys, ką ji turi, o ko neturi daryti. Tam reikalingi pavaldūs žmonės. Mat prokuratūra dabar, anot prezidento, „nevaldoma sistema“. Už tai, kaip regis, ir baudžiama biudžeto suvaržymais.

Ministrai pritaria prekybininkams

Vilnius, gruodžio 28 d. (Elta) — Pramonės ir prekybos ministras Kazimieras Klimušius sakė, finansų ministras Eduardas Vilkelis sutinka su daugeliu gruodžio 12 d. streikavusių sostinės mažmeninės prekybos bei visuomeninio maitinimo įstaigų reikalavimų. Vienas svarbiausių yra panaikinti prekybos antkainių ribojimą Lietuvoje pagamintoms maisto produktams.

Prekybos antkainiai šiuo metu nustatyti visiems maisto produktams, išskyrus vaisius, daržoves, bulves bei vaisių ir daržovių konservus. Šis antkainis svyruoja nuo 10% iki 25%. Importo produkcijai antkainių normos netaikomos nuo 1991 metų.

Ministrų kabinetas jau yra pritaręs nuostatai, kad ir lietuviškų maisto gaminių prekybos antkainius turi reguliuoti rinkta. Dėl to atitinkamos įstatymų pataisos rugsėjo mėnesį buvo įteiktos Seimui.

Landsbergis sakė, kad prezidento atsakymas padėti teisingumui Sausio 13-osios byloje yra skandalinga jo patarėjų ir jo pateiktas klaida, kuri, užuot ištaisius, „paversta vaikišku pyktiu prieš prokuratūrą, kad valdantieji grupelė prezidento rankomis įtvirtintų ir ten savo kontrolę“.

Buvęs generalinis prokuroras Artūras Paulauskas „galėtų naudingai dirbti ligi savo teisėtvaros kadencijos pabaigos, betgi tada jau prasidėtų Sausio 13-osios byla, o LDDP vadovybė to nenori... Šioje byloje reikalingi paklusnūs žmonės. Jie bus reikalingi ir ekonominiams konkurentams prismaugti, ir politiškai neištikimams atkeršyti. Ponas Nikitinas, niekada nedirbęs prokuratūroje, būtų geriau padaręs, atsisakydamas šio paskyrimo, kaip pasielgė du jo kolegos“, baigė Vytautas Landsbergis.

LDDP frakcijos vardu kalbėjęs Albinas Albertynas pradėjo nuo savo mėgstamos temos — žemės reformos, kuri buvo „didžiausias ekonominis nusikaltimas XX amžiuje“.

Albertynas kalbėjo ir apie Sausio 13-osios bylą. Čia pateikiama jo kalbos stenograma (kalba netaisyta): „Nusikaltimai visai Lietuvai žinomi. Jų dalis atėjo į Seimą. Seime iš karto įkūrė būsimųjų kalinių, vadinamą Laisvės frakciją. Jie buvo pasirodę atlikti bausmę už savo darbus, bet teisėtvaros organai jiems neištiesė pagalbos ranką, kad galėtų atlikti atgailą. Ar jūs padėsite jiems atlikti atgailą ir pasiusite į tas įstaigas, kuriose už tokius darbus atliekama atgaila?“

„Dabar dar vienas klausimas dėl Sausio 13-osios bylos. Atseit prezidentas nenori, kad ta byla greitai išvystų teismą, ir vilkinama. Šioje byloje išvis yra daug nežinomųjų, daug klausimų. Dar neaišku, kas šita scenarijų parašė ir kas užsakė jį vykdyti. Kadangi iki to laiko Tarybų Sąjungos ginkluotosios pajėgos, kuri vykdė perversmą be klaidų.“

„1956 m. įvykiai Vengrijoje, kur šita operacija vykdė kariai, mano bendraamžiai, man labai gerai žinomi, kadangi man teko su jais kalbėtis dėl tų įvykių dalyviams. Ten buvo padaryta klaidų. 1968 m. Čekoslovakijoje klaidų nepadarė — paėmė per vieną naktį. 1979 m. Afganistane prezidento rūmus paėmė per vieną naktį. O kad čia nepaėmė, tai čia nesiruošė imtis“.

„Dar didelis klausimas. Desantiniai daliniai niekada neveikia saviškoje su sunkia ginkluote. Jie veikia savarankiškai, reikalui esant su maža ginkluote, permesta iš lėktuvų. Čia tik buvo padarytas didelis triukšmas, kad būtų galima kažką pridengti. Šioje vietoje dar didelis klausimas, ir į tą klausimą reikia atsakyti“.

Seimo pirmininkas Česlovas Juršėnas kukliai pabarė kolegą, kad šis, pavartojęs žodį „nusikaltėlis“, pažeidė nekalumo prielaidą, ir ateityje prašė to nedaryti.

Kandidatas Vladas Nikitinas, paklauskęs diskusijų, sakė „pakutęs susvetimėjimą“, tad susvetimėjimai auditorijai ir klausimus atsakinėjo labai trumpai ir apibendriniai. Ko-

Naujasis JAV Atstovų rūmų kalbėtojas respublikonas Newt Gingrich priima ovacijas iš Atstovų rūmų narių, jų tarpe ir iš naujojo mažumos — demokratų vado Richard Gephardt. Trečiądienį pirmą naujo JAV Kongreso sesiją atvyko praėjusių rinkimų lapkričio mėnesį laimėtojai. Jų daugumą abiejose Kongreso rūmuose pirmą kartą po 40 metų sudaro Respublikonų partijos nariai. Nors JAV Senato atidarymoje sesijoje, kuri buvo skirta naujų narių prisiekimui ir prakalboms, dalyvavo nedaug narių ir nebuvo balsuojama, Atstovų rūmuose buvo ir balsuojama, vykstant Respublikonų užsibrėžtą tikslą dėl kurio jie ir buvo išrinkti: mažinti valdžios vaidmenį Amerikos gyvenime.

Yra pasikeitusios tranzito derybų sąlygos

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Nuo sausio 1 d. padidinti atlyginimai tarnautojams, dirbantiems iš valstybės biudžeto išlaikomos įstaigos. Daugiausia — 10% — padidinti atlyginimai švietimo, sveikatos apsaugos, kultūros, socialinės rūpybos tarnybų darbuotojams. Apie tai šiandien spaudos konferencijoje informavo Lietuvos ministras pirmininkas Adolfas Šleževičius.

Žurnalistams taip pat pranešta, kad šiuo metu intensyviai ruošiamasi Lietuvos premjero susitikimui su Rusijos Federacijos ministru pirmininku Viktor Černomyrdin, kuris turėtų įvykti sausio mėnesio antroje pusėje.

Į klausimą, kaip dabar per Lietuvą gabenami užsienio valstybių pavoje ir kariniai kroviniai, A. Šleževičius atsakė, kad taisyklės išgaliojo, įkurtos tam reikalingos tarnybos, tačiau tokie kroviniai dar gabenami pagal ankstesnę 1993 metais lapkričio mėnesį įsigaliojusią tvarką. Į klausimą, kodėl taip yra, atsakė, kad

mentuodamas prezidento atsakymą duoti parodymus prokuratūrai, V. Nikitinas sakė: Prezidentas išrinktas tautos, o liaudies balsas yra Dievo balsas. Prieš Dievą nieks nebūnoja. Jis nesąs įsitikinęs, kad prezidento parodymai turėtų esminę reikšmę.

Seimo Krikščionių demokratų frakcijos narys Vytautas Bogušis pasiūlė išklausti buvusio generalinio prokuroro Artūro Paulausko ataskaitos ir padėkoti jam už darbą, bet į šį „idomų“ (Č. Juršėnas) pasiūlymą neatsižvelgti. Tėvynės Sąjungos frakcijos narys Kęstutis Skrebys dar replikavo, kad naujasis Aukštiausiojo Teismo pirmininkas (paskirtas Pranas Kūris — Red.) nėra paskyrimo vieno nuopreindžio, o būsimasis generalinis prokuroras niekada nedirbęs prokuratūroje.

Balsuota, kaip norėjo didžiūma, atvirai: už skyrimą 73, prieš 1, susilaikė 5.

pasikeitė kai kurios derybų su Rusija sąlygos, bet premjeras atsisakė jas plačiau komentuoti. Šleževičius pasakė, kad dėl karinio tranzito ir palankaus prekybos režimo statuso derybos su Rusija vyksta labai intensyviai, ir pažangą turėtų būti pasiekta artimiausiu metu.

Daug dėmesio spaudos konferencijoje skirta ir Baltijos pajūryje planuojamiems statyti naftos terminalams. Per kitą vyriausybės posėdį, anot premjero, turėtų būti priimtas sprendimas dėl terminalo statybos akcinės įmonės steigimo. Kitas žingsnis būtų tos akcinės įmonės įstatinio kapitalo formavimas. Turi būti numatyta, kokiais terminais įmonė galės garantuoti Lietuvai priklausiančio įstatinio kapitalo padidinimą iki maždaug 40 milijonų JAV dolerių. Tokia yra užsienio investicijų sąlyga, nes, norint gauti jų finansavimą Būtingės terminalui, įstatinis akcinės įmonės kapitalas turi būti nemažiau kaip trečdalis objekto samatinės vertės, t.y., apie 70 milijonų dolerių. Todėl Lietuvos dalis jame turi būti apie 40 milijonų dolerių.

Tariasi Baltijos šalių jūrų pajėgų vadai

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) — Šiandien Klaipėdoje prasidėjo Lietuvos, Latvijos ir Estijos karinių jūrų pajėgų vadovų dviejų dienų pasitarimas. Jame aptariami pasirėngimo tarptautiniams jūriniams manevrams Baltijos jūroje „Baltops-95“, karininkų rengimo tarnybai kariniuose laivuose klausimai, visoms trims šalims aktualios jūros stebėjimo ir bendrų sistemų įrengimo problemos.

Pasitarime dalyvauja Latvijos Karinių jūrų pajėgų vadas kapitonas Gaidis Zeibots, Estijos Karinių jūrų pajėgų vadas kapitonas Roland Leit ir pasienio apsaugos laivų diviziono vadas kapitonas leitenantas Ants Tompeu. Lietuvos karinių jūrų pajėgų flotilės vadas komandoras Raimundas Baltuška, štabo karininkai.

Gedimino ordinas vokiečių muzikui

Vilnius, gruodžio 13 d. (Elta) — Lietuvos prezidentas Algirdas Brazauskas įteikė Lietuvos Didžiojo Kunigaikščio Gedimino 4-ojo laipsnio ordina pianistui ir dirigentui iš Vokietijos, tradicinių Schleswig-Holstein muzikos festivalių meno vadovui Justus Frantz. Prezidento dekretu Mindaugo karūnavimo — Valstybės dienos proga jis apdovanotas kartu su grupe asmenų, nusipelnusių Lietuvos valstybei, jos kultūrai, menui, mokslui ir švietimui.

Justus Frantz buvo pirmasis užsienio muzikantas, atvykęs koncertuoti į Lietuvą netrukus po krūvinių sausio 13-osios įvykių 1991 metais. Vėliau jis padėjo organizuoti Lietuvos kamerinio orkestro, Kauno valstybinio choro koncertus užsienyje.

Gruodžio 12 savaitę Frantz vėl gastroliuoja Lietuvoje. Koncertuos Nacionalinėje filharmonijoje jis diriguos Lietuvos kameriniam bei Nacionaliniam simfoniniam orkestrams, Kauno valstybiniam chorui, Liekuvo ir užsienio solistams. Gruodžio 16-ąją Vilniuje įvyks J. Frantz'o recitalas.

Lietuvoje tebeauga nedarbas

Vilnius, sausio 3 d. (Elta) — Lietuvos darbo biržos duomenimis, per praėjusius metus šalies teritorijos darbo biržas iš viso kreipėsi 132,486 ieškantys darbo nedirbantys piliečiai, iš kurių bedarbio statusas buvo suteiktas 45,261 asmeniui.

Sausio 1 d. Lietuvoje buvo oficialiai užregistruota 77,960 nedirbančių, darbo ieškančių piliečių.

Baigiantis metams miestuose nedirbo 33,972, rajonuose — 43,988 žmonės. Moterų sudarė 52,8%, o darbininkai — 73,5% visų nedirbančiųjų.

Šalyje toliau augo nedarbo lygis — nuo 3,5% gruodžio 1 d. iki 3,7% sausio 1-ąją. Miestuose šių metų pradžioje nedirbo 2,8% rajonuose — 4,9% ekonomiškai aktyvių šalies gyventojų.

Sausio 1-ąją Lietuvoje buvo

UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS

4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629

TELEFONAS (312) 585-9500

TELEFAKSA (312) 585-8284

Humanitarinė pagalba Čečenijai vis dar Vilniaus aerodrome

Vilnius, sausio 5 d. (Elta) —

Vakar vakare Lietuvos Seimo geros valios misija gavo Lietuvos Respublikos užsienio reikalų ministerijos konsulinio departamento pranešimą, kad Rusijos Federacijos ambasada Vilniuje negavo leidimo išduoti diplomatinių vizų Seimo nariams Romualdai Hofertienei ir Romualdai Ozolui, Motyvuojama tuo, kad Lietuvos Seimo tarpininkavimas Rusijos-Čečenijos konflikte nėra būtinas.

Taip pat negautas leidimas išduoti vizas Tarptautinės organizacijos „Gydytojai be sienų“ nariams, nors grupė gydytojų su parengta didele humanitarine pagalba jau ne pirmą dieną laukia Vilniaus aerodrome. Rusijos Federacija išdavė tik dvi vizas Lietuvos Respublikos piliečiams.

Lietuvos Respublikos prezi-

dentas Algirdas Brazauskas trečiądienį pranešė Seimo Geros valios misijai, kad iš Rusijos Federacijos gautas pasiūlymas lėktuvams su humanitarine pagalba iš Lietuvos skristi į Mozdoko ir Beslano aerodromus, kuriuos visiškai kontroliuoja Rusijos Federacijos kariniai daliniai. Geros valios misija yra pasirengusi išvežti krovinius į Dagestano sostinės Machačkalo aerodromą. Dėl tokio leidimo pakartotinai kreiptasi į Rusijos Federacijos ministrą ypatingoms misijoms Sergej Sojg.

Geros valios misija praneša, kad, nesanti Rusijos Federacijos vizų visiems humanitarine pagalba lydinčioms asmenims bei leidimų skristi, lėktuvų, gabenančių humanitarinę pagalbą Čečenijai, išskridimas vėl atidėtas.

Ko bijo lenkai?

Varšuva, gruodžio 22 d. (Elta) — Baigiantis metams, įvairios viešosios nuomonės tyrimo firmos Lenkijoje, o jų yra keliolika, rengia apklausas įvairiomis temomis. Viena jų — ko žmonės labiausiai bijo?

Pasiekėjo, kad beveik 90% žmonių bijo vakarais išeiti iš namų. Matyt čia nemažą įtaką daro kasdien spaudoje pasirodantis didžiulis srautas informacijos apie nusikaltimus. Labiausiai žmonės bijo būti sumušti ir prievartavimai. Varšuvoje nesaugiai jaučiasi du trečdaliai gyventojų.

Nusikaltamumas Lenkijoje auga milžiniškais tempais. 1992 m. įvyko 989 žmogžudystės, metais vėliau — jau 1,106. Tuo pat metu užpuolimų skaičius per metus šoktelėjo nuo 17,000 iki 21,000.

Lenkams nerimą kelia ir ekonominis netikrumas: 83% apklaustųjų bijo kažkokio netikėto įvykio, galinčio pareikalaus didelių išlaidų, 80% bijo išlaidų, susijusių su gydymu. Žmonės su baime laukia maisto, buto nuomos, elektros energijos ir šildymo kainų didėjimo, nedarbo. 78,3% žmonių tvirtina, jog palyginti su 1989 metais jiems gyventi yra blogiau. Vos 19% apklaustųjų į ateitį žiūri su optimizmu.

Todėl suprantama, kad nemažai lenkų su viltimi žiūri į integraciją su Vakarų Europa, kuri daugeliui atrodo kaip priemonė apsaugoti visų nelaimių ir skurdo. Tik 5% lenkų bijo Lenkijos įstojimo į Europos Sąjungą.

Daugelį metų lenkai bijo prarasti nepriklausomybę. Tačiau keičiasi prieštarai. 1992 m., viešosios nuomonės tyrimo biuro duomenimis, lenkai labiausiai bijo vokiečių (60%), ukrainiečių (53%), rusų (43%). Šių metų apklausa parodė, jog labiausiai bijoma Rusijos (66%), Vokietijos (38%), Baltarusijos (7%), Lietuvos (6%).

Iš apklausinėjimų duomenų užregistruotos 2,478 laisvos darbo vietos, iš kurių 1,622 — darbininkams.

suvedus baimingiausio lenko profilį, sociologai rado, kad jis būtų valstietis su nebaigtu viduriniu išsilavinimu ir gyvenantis Lenkijos rytinėse vadijose. Jis mažai domisi ir politika. Toks kaimo žmogus bijo ne tik konkurencijos, kaimynų, bet taip pat ir dvasių (50%) bei velnių (30%). Tuo tarpu rinkos ekonomikos bijo tik 24% žmonių.

Klaipėdos transporto laivynas įsigijo naujų laivų

Vilnius, sausio 4 d. (Elta) — Klaipėdos valstybinė transporto laivyno įmonė nurašė keturis pasenusius laivus ir nusipirko tik pat naujesnius. 1994 metų pabaigoje Lietuvos valstybinė vėliava buvo iškelta „Neptūno“, „Vėgos“ transportiniuose reфриratoriuose, įgytuose vienoje Lenkijos firmoje. Šie laivai gali vežti 1,500 tonų šaldytos žuvies arba mėsos, vaisių ir daržovių.

„Pastaruoju metu labai pagrandu naujų laivų statyba, todėl mes pirkome keturis naujus, tačiau dar 12-14 metų galinčius saugiai plaukioti šaldytuvus-laivus“, pasakė įmonės technikos direktorius.

Atnaujinusi laivyną, įmonė išsaugojo nurašytų laivų jūreiviams gerai apmokamas darbo vietas, galės įvykdyti ilgalaikes sutartis su savo partneriais, sudariusiais šioms metams palankias krovinių vežimo sutartis, gauti numatyta pelną. Manoma, kad visi pirkti laivai atspirs per dvejus darbo metus.

KALENDORIUS

Sausio 6 d.: Pal. Andre Besette, kanadietis vienuolis (1845-1937); Kasparas, Merkelis, Baltazaras, Melchioras. 1880 m. gimė seserų Kazimieriečių steigėja Motina Marija Kaupaitė. 1893 m. gimė rašytojas Vincas Mykolaitis-Putinas.

Sausio 7 d.: Sv. Raimundas iš Penjaforto, kunigas (1175-1275); Liucijus, Rustenis, Raudvilė.

SPORTO APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ŠALFAS-gos 1994 M. METINĖS SPORTINĖS VEIKLOS APŽVALGA

Ši santrauka apima ŠALFAS-gos sportinę veiklą nuo 1993 m. lapkričio 1 d. iki 1994 m. lapkričio 1 d. Įvykiai pateikiami chronologine tvarka ir apima tik metinės pirmenybės, visai neminint apygardinių ir kitų mažesnių apimtų varžybų.

Plaukimas

1993 m. Š.A. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės 1993 m. lapkričio 7 d. Toronte, Ont., vykdė Toronto estai. Dalyvavo daugiau negu 50 plaukikų, kurių 14 buvo lietuviai. Tai buvo gausiausias varžybos per paskutinį dešimtmetį. Dėl, palyginus gausio lietuvių dalyvavimo, pasidarbavo lietuvių dalyvių koordinatore Ilona Smalenskiene iš Toronto. Torontietis Sean Šepulis buvo pripažintas iškiliausiu pirmenybių dalyviu. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių pasekmių.

Senjorų krepšinis

1994 m. Š.A. Lietuvių Vyrų senjorų (34 m. ir vyresnių) krepšinio pirmenybės pravedė LSK „Kovas“ 1994 m. vasario 12-13 d. Hamiltono, Ont. Varžybos buvo prarastos labai tvarkingai ir kruopščiai. Gaila, kad dalyvavo tik 4 kanadiečių komandos. Laimėtojai išėjo Hamiltono LSK „Kovas“.

Kalnų slidinėjimas

1994 m. Š.A. lietuvių kalnų slidinėjimo pirmenybės 1994 m. vasario 26 d. vyko Blue Mountain Ski Resort, Collingwood, Ont. Vykdė Toronto LSK „Jungtis“, vadovaujant Rimui Kuliavui. Šiose sklandžiai ir sėkmingai prarastose varžybose dalyvavo 62 slidinėtojai.

„Žaibo“ kėglavimo turnyras

9-asis tradicinis Clevelando LSK „Žaibo“ kėglavimo „Draugystės turnyras“ 1994 m. vasario 26 d. buvo prarastas Cleveland, Ohio. Dalyvavo 70 lietuvių kėgluotojų iš įvairių vietovių.

Šachmatų pirmenybės

1994 m. Š.A. lietuvių individualinės šachmatų pirmenybės 1994 m. balandžio 16-17 d. vyko Čikagoje, Illinois. Turnyrą sėkmingai pravedė Čikagos Lietuvių Šachmatų klubas. Vadovo Prano Salkausko didelių pastangų dėka pavyko sutraukti net 16 žaidėjų. Tai bene gausiausias Š.A. lietuvių metinis turnyras (bet kada įvykdytas). Laimėtojai tapo Juozas Chrolavičius iš Hamiltono ir Antanas Jasaitis iš Čikagos.

Raketbolis

1994 m. Š.A. lietuvių raketbolo (Racquetball) pirmenybės 1994 m. balandžio 16 d. vyko Baltimorės, MD. Varžybas rengė Baltimorės LAK. Turnyro vadovas – Vincas Dulys. Dalyvavo 8 žaidėjai iš Baltimorės, Cle-

velando ir S. Carolinos. Varžybos buvo prarastos sklandžiai.

Jaunučių krepšinis

1994 m. Š.A. lietuvių jaunučių krepšinio pirmenybės Clevelando LSK „Žaibas“ 1994 m. balandžio 23-24 d. vykdė Clevelande, OH. Varžybos buvo vispusiškai sėkmingos. Šalia C, D ir E klasių šiais metais buvo pridėta ir jaunių B (16 m. ir jaunesnių) klasė. B klasėje dalyvavo 5 komandos. Laimėjo Hamiltono „Kovas“. C (14 m. ir jaun.) klasėje varžėsi 7 komandos. Čempionatą laimėjo Londono „Tauras“. D (12 m. ir jaun.) klasėje iš 6 komandų viršų paėmė Hamiltono „Kovas“. E (10 m. ir jaun.) klasėje ir vėl Hamiltono „Kovas“ liko nugalėtojais, dalyvaujant 5 komandoms.

Šaudymo varžybos

1994 m. Š.A. lietuvių stendinio (medžioklinių šautuvų – „Trap“) šaudymo pirmenybės 1994 m. gegužės 7 d. vyko Hamiltono LMŽK šaudykloje. Dalyvavo 9 varžovai.

1994 m. Š.A. Lietuvių kovinių kalibrų šaudymo varžybos 1994 m. gegužės 21 d. vyko ORCO šaudykloje, Geneva, OH. Praradė Clevelando LSK „Žaibo“ šaudymo sekcija, vadovaujant pulk. Algirdui Garlauskui. Dalyvavo 8 šaudytojai.

Metinės ŠALFAS sporto žaidynės

44-sios Š. Amerikos lietuvių metinės sporto žaidynės 1994 m. gegužės 27-29 d. vyko Detroito, Mich. Vykdė Detroito LSK „Kovas“. Organizacinio komiteto pirm. – Algis Rugienius. Varžybinių k-to – Vitas Rugienius. Žaidynių programa apėmė 1994 m. Š.A. lietuvių vyrų A, vyrų B ir jaunių (19 m. ir jaunesnių) krepšinio, vyrų tinklinio, ledo ritulio, lauko teniso ir kėglavimo pirmenybes. Paminėsiu kiekvieną sporto šaką atskirai.

Krepšinis

Krepšinio pirmenybės buvo vykdomos vyrų A, vyrų B ir jaunių A (1975 m. gimimo ir jaunesnių) klasėse, dalyvavo 21 komanda. Moterų krepšinio varžybos neįvyko dėl dalyvių stokos.

Vyrų A klasėje dalyvavo 7 komandos. Laimėtojai tapo Čikagos ASK „Lituanica“, baigėme įveikti Detroito „Kovą“ 80:63. Vyrų B klasėje, dalyvaujant 10 komandų, nugalėtojai išėjo Detroito Kovas I“, baigėme nugalėdami New Yorko LAK (tik po pratęsimo) 68:63. Jaunių A klasėje varžėsi tik 4 komandos. Laimėjimą ir čia nuskynė Čikagos ASK „Lituanica“, baigėme įveikti prieš Hamiltono „Kovą“ 50:34.

Tinklinis

Tinklinio pirmenybėse dalyvavo tik 4 vyrų komandos. Čempionatą lengvai laimėjo

Čikagos „Lituanica“ 1994 m. ŠALFAS s-gos metinių žaidynių vyrų „A“ klasės I vietos laimėtoja. Iš k. – A. Jonynas, klubo vadovas Rimantas Dirvonis, P. Stukas (dalinai matomas), J. Falkner, A. Vilčinskas, A. Baris, J. Shemaitis, D. Šiliūnas, A. Pazdradzius ir ŠALFAS s-gos pirm. Audrius Šileika.

Nuotr. J. Urbano

Čikagos „Neris“, baigėme įveikdami Clevelando „Žaibą“ 2:0. Dėl dalyvių stokos neįvyko moterų varžybos. Paskutiniu laiku tinklinis rodo silpnėjimo žymes.

Ledo ritulys

Ledo ritulio pirmenybėse dalyvavo 4 komandos. Nugalėtojais tapo Hamiltono „Kovas“, baigėme įveikti Toronto „Jungtis“ 4:1. Žaidimą dėl 3-čios vietos laimėjo Detroito „Kovas“ prieš Čikagos „Gintarą“ 4:3.

Lauko tenisas

Lauko teniso pirmenybėse dalyvavo tik 17 žaidėjų. Atrodo, kad ankstyvas turnyras nėra populiarus. Ar nebūtų verta gražinti tenisą ten, kur pridera – į vasaros vidurį ar į antrojo pusę. Varžybos vadovavo dr. Algis Barauskas.

Kėglavimas

Kėglavimo – pirmenybės nebuvo sėkmingos. Tepasirodė vos keletas žaidėjų. Atrodo, kad ir kėgluotojai turi savo populiarius susibūrimus. Jau keletą metų kėglavimo varžybos, vykdomos metinių žaidynių apimtyje, yra nesėkmingos. Varžybas pravedė Algimantas Čerekas.

Softbolo turnyras

Toronto LSK „Jungtis“ 9-sis 3-Pitch softbolo turnyras rugpjūčio 27-28 d. vyko Wasaga Beach, Ont. Šis turnyras jau keli metai skaitomas kaip pusiauoficialios ŠALFAS pirmenybės.

Futbolas Čikagoje

„LITUANICA“ SALES FUTBOLO PIRMENYBĖSE

„Lituanica“ futbolininkai šį sekmadienį, sausio 8 d., pradeda žaidimus sales futbolo pirmenybėse. Varžybos vyks Čikagos šiaurės vakariniame priemiestyje Villa Park esančiame Odeum pastate.

„Lituanica“ žais 3:15 val. p.p. prieš „Maroons“ komandą, jau gerai pažįstamą iš įvairių susitikimų ankstesniais metais. „Lituanica“ ir šį sezoną kovos „major“ divizione prieš geriausias Čikagos ir apylinkių komandas. Iš viso bus penkios „major“ diviziono komandų rungtynės (toje pat vietoje rungtyniauja visos komandos). Taigi, čia per popietę galima pamatyti visas geriausias komandas. Kiekvienoms rungtynėms skiriama 45 minutės.

Šioje vietoje, po vyrų rungtynių, pasirodys „Lituanica“ kuri tarpe yra ir „Lituanica“ atstovai.

E. Š.

lyvavo 12 komandų. Laimėjo Toronto k-da „Pikti kaulai“, baigėme įveikti Hamiltono LSK „Kovą“.

Golfas

1994 m. Š.A. lietuvių golfo pirmenybės 1994 m. rugsėjo 3-4 d. vyko Kanadoje. Renge Toronto Lietuvių Golfo klubas. Dalyvavo daugiau negu 100 žaidėjų. Turnyro vadovas Antanas Stauskas.

Baltiečių lauko teniso pirmenybės

1994 m. Š.A. baltiečių lauko teniso pirmenybės surengė latviai savo pirmenybių rėmuose,

1995 M. Š. AMERIKOS LIETUVIŲ SLIDINĖJIMO PIRMENYBĖS

1995 m. ŠALFAS-gos Alpinistinės (kalnų) slidinėjimo pirmenybės 1995 m. vasario 25 d., šeštadienį, vyks Loretto Ski Resort, Loretto, Ont., Kanadoje. Tel. 905 – 729-2385. (40 mylių į šiaurę nuo Toronto). Pasiekiamą važiuojant Hwy 50 iki Loretto miestelio. Nuo ten sekti ženklus. Vykdo Toronto LSK „Jungtis“.

Pradžią – 10 val. r. Registracija nuo 8:30 iki 9:30 val. r. Programa: Slalomas ir didysis slalomas šiose klasėse: berniukams ir mergaitėms, 9 m. ir jaunesniems; berniukams ir mergaitėms 10-12 m. imtinai; jauniams ir mergaitėms 13-16 m. imtinai; vyrams ir moterims 17-34 m. imtinai; vyrams senjorams 35-49 m. imtinai; moterims senjoroms – 35 metų amžiaus ir vyresnėms; vyrams veteranams I – 50-64 metų imtinai ir vyrams veteranams II – 65 m. ir vyresniems.

Taipogi bus išvesti vyrų ir moterų absoliutūs laimėtojai, nepaisant amžiaus. Dalyvavimas atviras netik ŠALFAS-gos nariams, bet ir visiems lietuviams slidinėjimo atvykusiems iš Lietuvos ir kitų kraštų į V-jų PLSŽ-nių Kalnų slidinėjimo varžybas, vykšiančias 1995 m. vasario

1994 m. rugsėjo 3-4 d., Columbus, OH. Nepaisant idealių sąlygų, turnyre dalyvavo tik 4 lietuviai. Ir vėl nesėkmingas teniso turnyras.

Lengvosios atletikos pirmenybės

1994 m. baltiečių ir lietuvių lengvosios atletikos pirmenybės sėkmingai pravedė ŠALFAS Lengv. Atletikos komitetas, vadovaujamas Algio Malinausko. Dalyvavo 154 lengvatletiai. Tai dar vienas pavykis ir populiarius įvykis mūsų sportiniame gyvenime. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių. Dalyvavo 134 lietuviai.

23-24 d., Blue Mountain Ski Resort, Collingwood, Ont.

1995 m. ŠALFAS-gos uždaru pirmenybių laimėtojai bus išvesti iš atvirų varžybų.

Dalyvių registracija atliekama iki 1995 m. vasario 18 d. imtinai, pas pirmenybių vadovą, ŠALFAS-gos Slidinėjimo komiteto pirmininką Rimą Kuliavą, šiuo adresu:

Rimas Kuliavas, 297 Kennedy Ave., Toronto, Ont. M6P 3C4, Kanada. Telefonas: (416) – 766-2996. Fax: (416) – 760-9843.

Smulkios informacijos pranešamos visiems ŠALFAS-gos sporto klubams bei kai kuriems slidinėjimo. Sinteresuoti nepriklausomi slidinėjimo prašomi kreiptis į Rimą Kuliavą ar Vytenį Čiurlionį.

Papildomai registruotis bei informacijos gauti, ypatingai gyvenantiems JAV-se, galima ir pas ŠALFAS Slidinėjimo k-to vicepirmininką Vytenį Čiurlionį, 19755 Upper Terrace Dr., Euclid, OH 44117. Tel. (216) – 481-1525. Fax: (216) – 943-4485.

ŠALFAS Slidinėjimo komitetas

ŠALFAS Centro valdyba

Torontiečiai Vitas Stauskas ir Viktoras Radziūnas 1994 m. golfo nugalėtojai taure įteikia Petriui Stukui iš Čikagos.

Nuotr. A. Rugieniaus

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, Legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of Legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Second class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$95.00. Foreign countries \$110.00.

Postmaster: Send address changes to Draugas – 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

Pašto išlaidas mažinant, pakvitavimai už gautas prenumeratas nesužinami. Ant DRAUGO prie kiekvieno skaitytojo adreso, gavus iš jo mokesčių, atžymima, iki kada yra užsimokėjęs.

Už „Draugo“ prenumeratą atsiilyginama iš anksto

JAV	Metams 1/2 metų 3 mėn.
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$95.00 \$55.00 \$35.00
Tik šeštadienio laida:	\$110.00 \$60.00 \$40.00
JAV	\$55.00 \$40.00 \$30.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$60.00 \$45.00 \$35.00
Užsakant į Lietuvą – Oro paštu	\$500.00 \$250.00
Tik šeštadienio laida	\$160.00 \$85.00
Paprastu paštu	\$100.00 \$55.00
Tik šeštadienio laida	\$55.00 \$55.00

• Administracija dirba kasdien nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija straipsnius taisydo savo nuožūra. Nesunaudotų straipsnių nešaugo. Juos gražina tik iš anksto susitarus. Redakcija už skelbimų turinį neatsako. Skelbimų kainos prisiunčiamos gavus prašymą.

Baltiečių šaudymo pirmenybės

1994 m. baltiečių šaudymo pirmenybės vyko per 3 šeštadienius rugsėjo mėn., Kanadoje. Rugsėjo 10 d. vyko stendinio (Trap) pirmenybės. Rugsėjo 17 – Mažojo kalibro šautuvų, o rugsėjo 25 – pistoletų. Stendiniame šaudyme dalyvavo 21 varžovas; mažojo kalibro šautuvų – 7-ni ir pistoletų varžybose – 11.

Plaukimo pirmenybės

1994 m. baltiečių ir lietuvių plaukimo pirmenybės pravedė

Toronto estai, 1994 m. lapkričio 6 d. Toronte, Ont. Dalyvavo 48 plaukikai, jų tarpe 11 lietuvių. Lietuvių pirmenybės buvo išvestos iš baltiečių. Sean Šepulis (Toronto „Vytiš“) buvo pripažintas iškiliausiu baltiečių pirmenybių plaukiku vyrų klasėje, o Veronika Tarasaitė (Clevelando „Žaibas“) – moterų. Lietuvių dalyvavimą rūpestingai koordinavo ŠALFAS plaukimo komiteto narė Ilona Smalenskiene.

amb

DR. VILJA KERELYTĖ

Chiropraktinis gydymas, sveikatos mitybos patarimai ir akupunktūra
7271 S. Harlem, tel. 708-594-0400
Bridgeview, IL 60455
Valandos pagal susitarimą

Cardiac Diagnosis, Ltd.

Marquette Medical Building
6132 S. Kedzie
Chicago, IL 60629
Tel. (312) 436-7700

RIMGAUDAS NEMICKAS, M.D.

S. PRASAD TUMMALA, M.D.

Sirdies ir Kraujagyslių Ligos
Valandos pagal susitarimą

Namų (708) 584-5527

DR. ALGIS PAULIUS

ORTOPEDINĖS LIGOS
CHIRURGIJA

6132 S. Kedzie, Chicago, Ill.

Tel. (708) 742-0255

1185 Dundee Ave., Elgin, Ill. 60120

Valandos pagal susitarimą

DR. L. D. PETREIKIS

DANTŲ GYDYTOJA

9055 S. Roberts Rd., Hickory Hills, IL

1 mylia į vakarus nuo Harlem Ave

Tel. (708) 598-4055

Valandos pagal susitarimą

Dr. RAIMUNDAS RUGINIS

Chiropraktinis gydymas nuo

nugaros, kaklo ir galvos skausmų

1025 Ogden Ave.

Lisle, IL 60532

Tel. 708-963-1410

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR PROSTATOS

CHIRURGIJA IR GYDYMAS

6132 S. Kedzie

Val. antr. 2-4 v.p.p. ir ketv. 2-5 v.p.p.

Šešt. pagal susitarimą

Vizitai apmokami Medicare

Kabineto tel. (312) 776-2880

Namų 708-448-5545

Prieklausio Holy Cross ir

Palos Community ligoninėms

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.

Specialybė – Vidaus ligų gydytojas

Kalbame lietuviškai

6165 S. Archer Ave. (prie Austin)

Valandos pagal susitarimą

Tel. (312) 585-7755

ARAS ŽILOBAS, M.D.

AKIŲ CHIRURGIJA

AKIŲ LIGOS

Good Samaritan Medical Center-

Naperville Campus

1020 E. Ogden Ave., Suite 310,

Naperville, IL 60563

Tel. 708-527-0090

Valandos pagal susitarimą

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

4447 W. 103 St., Oak Lawn, IL

Pirmas apyl. su Northwestern un-to

diplomu, lietuviams sutarkys dantis už

pietimą kainą. Pacientai priimami

absoluciai punktualiai. Susitarimą

(kalbėti angliskai) tel. 708-422-8260

Kab. 312-735-4477;

Rez. (708) 246-0067; arba (708) 246-6581

DR. E. DECKYS

GYDYTOJA IR CHIRURGE

SPECIALYBĖ – NERVŲ IR

EMOCINĖS LIGOS

CRAWFORD MEDICAL BUILDING

6449 So. Pulaski Road

Valandos pagal susitarimą

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

SPECIALYBĖ – AKIŲ LIGOS

3900 W. 95 St. Tel. (708) 422-0101

Valandos pagal susitarimą

Pirm. 3 v.p.p. 7 v.v. antr. 12:30-3 v.p.p.

treč. uždaryta, ketv. 1-3 v.p.p.

penkt. ir šešt. 9 v.r.-12 v.p.p.

6132 S. Kedzie Ave., Chicago

(312) 778-9999 arba (312) 489-4441

DR. K. A. JUCAS

ODOS LIGŲ SPECIALISTAS

GYDO ODOS AUGLIUS, ZAIZDAS IR

ISSIPLĖTUSIAS KOJŲ VENAS

KOSMETINĖ CHIRURGIJA

DR. JOVITA KERELIS

Dantų Gydytoja

3315 W. 55th St., Chicago, IL

Tel. (312) 476-2112

9525 S. 79th Ave., Hick

KAIP PRASIDĖJO ŽYDŲ ŽUDYMAS LIETUVOJE

JONAS DAINAUSKAS

Vokietijai besirengiant karui prieš sovietiją, 1941 m. kovo mėn. Hitlerio duotais nurodymais, Himlerio pavedimu, Reicho saugumo policijos ir Saugumo tarnybos (t.y. Gestapo) viršininkas Reinhard Heidrich suorganizavo 4 operatyvines grupes, surišant jas su 4-mis kariuomenės grupėmis, sudarytomis žygiui prieš sovietiją: grupė A – Baltijos kraštams (įskaitant ir Leningradą), grupė B – Gudijai (su specialia komanda Maskvai), grupė C – šiaurės bei vidurio Ukrainai ir grupė D – Besarabijai, pietų Ukrainai, Krymui ir Kaukaziui. Grupės buvo padalintos į komandas. Grupė A sudarė Einsatz (veiksmo) komandos 1a, 1b, 2 ir 3. Pirmos dvi buvo skirtos Estijos bei Leningrado teritorijai, 2-ji Latvijai, o 3-ji Lietuvai. Iki 1941 m. rudens nebuvo komandų veiklos tikslaus teritorinio ryšio su Baltijos valstybių teritorijomis. Pradžioje šiauliai priklausė 2-ai komandai, Marijampolė, Kaunas, Zarasai – 3-jai komandai, o Vilnius buvo tvarkomos 9 komandos iš grupės B. Visą vakarinį Lietuvos pasienį, 25 km platumo, tvarkė gestapas iš Tilžės. Tik 1941 m. rudens pabaigoje daugumas tų komandų buvo paverstos pastoviais teritoriniais gestapo vienetais. Tada atsirado vadinamasis Ostlando gestapas Rygoje, o Lietuvos teritorijai – Kaune, apimantis visas Lietuvos respublikos žemes, įskaitant ir Vilniaus kraštą.

Grupės A vadu ir Ostlando gestapo viršininku (iki 1942.III.23 d., kai jis žuvo per bombardavimą) buvo SS brigados vadas ir policijos generalmajoras dr. Fr. Stahlecker. 3-ios komandos ir Lietuvos respublikos teritorijos gestapo viršininku (iki 1943 m. rudens) buvo SS „Standarto“ vadas (pulkininkas) K. Jaeger (1959 m. nusižudęs kalėjime, Vokietijoje). Tie vienetai vokiečių kariuomenės užimtoje teritorijoje turėjo uždavinį išnaikinti visus, kurie dėl savo galvosenos ar praieities, susidarius palankesnėmis sąlygomis, būtų galėję pasireikšti kaip vokiečių priešai. Nepaisant vokiečių būdingo pedantiškumo, tie „uždaviniai“ raštu buvo suformuluoti tik bendromis frazėmis. Operatyviniai vienetai čia daugiausia vadovavosi bendraisiais Hitlerio nurodymais, o detales išryškėdavo iš gestapo vadovybės viršūnių

žodinių nurodymų. Žydai turėjo būti išnaikinti visi. Mat, Hitleris pats manė ir kitus įtikino, kad jo įsivaizduotas „Tūkstantmetis Reichas“ išgyvens, tik visiškai atsikrėčius žydų vokiečių valdomose žemėse. Hitlerio nurodymu „galutinis žydų likimo išsprendimas“ buvo visiškai sunaikinimas visų, kurie tik būtų atsiradę vokiečių-nacių valdomose žemėse. Žydai turėjo būti likviduoti vien todėl, kad jie buvo žydai.

Kiekviena tų 4-rių grupių turėjo savo koncentracijos vietą. Grupė A susirinko Pretsch vietovėje, netoli Dancigo. Ten visi tos grupės dalyviai buvo instruktuoti, kad, Hitlerio nurodymu, toji grupė turinti uždavinį visa ostlandą išvalyti nuo žydų. Grupės A štabas birželio 20 d., penktadienį, atsirado Gumbinėje, Rytprūsiose.

1941 m. birželio 22 d., pirmą karo dieną, sekmadienį, apie 8 val. vakaro, SS generolas dr. Franz Stahlecker, su savo grupės A priešakinio dalinio atvykęs į Tilžę, vietinio gestapo viršininkui (H.J. Boehme) davė nurodymą: 25 kilometrų gilumos ruože nuo Vokietijos sienos, Lietuvos teritorijoje, „specialiai sutvarkyti“ visus ten esančius žydus, įskaitant moteris bei vaikus, ir komunistus lietuvių, pagal galimybes tam „reikalui“ panaudojant ten esančius lietuvių pradžiusias veikti lietuvių savisaugos, ar kaip kitaip pasivadinusius tenyščius kovos junginius.

Dar tą pačią naktį Tilžės gestapo pareigūnai pradėjo tą SS gen. Fr. Stahlecker įsakymą stropiai vykdyti, suimdami Gargžduose apie 200 žydų, kurių tarpe buvo daug žydų, iki atplėšimo nuo Lietuvos gyvenusių Klaipėdoje. Birželio 23 d. tuos 200 žydų buvo pavesta sušaudyti vokiečių policijos „pavojaus būriui“, tokiems „reikalams“ Rytprūsiose sudarytam prieš pat prasidedant karui, drauge paleidžiant gaudą, kad šaudomi tie, kurie, tariamai, 1941.06.22 d., t.y. pirmą karo dieną, buvo užpuolę vokiečių kariuomenę kaip tik prie Gargždų. Taip prasidėjo žydų naikinimas Lietuvoje.

Birželio 24 d., vėlyvą vakarą, su priešakiniais vokiečių kariuomenės daliniais į lietuvių partizanų išlaisvintą Kauną su nedidele „Einsatz Gruppe A“ dalimi atvyko tos grupės vadas, SS gen. F. Stahlecker drauge su

tos grupės vertėju (SS kariuomenės grandinio uniforma), Lietuvos vokiečių iš Kybartų, Richardu Šveiceriu. Tą naktį, apie 3 val., jie Valstybės saugumo patalpose aiškino, „kaip lietuvių turi įsijungti į Lietuvos žydų problemas išsprendimą“.

Kas, kaip, kada suplanavo, suorganizavo ir kokiomis priemonėmis pradėjo vykdyti žydų žudymą Lietuvoje, gana išsamiai parodo to paties SS generolo dr. Fr. Stahlecker 1941.10.15 d. raportas savo šefui H. Himlerui (paskelbtas Nuernbergo bylos 37-me tome, dok. 180-L). Iš esmės tas raportas – tai apžvalga įvykių Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje ir Gudijoje, pradedant karo pirmąją dieną. To raportu skyriuje „Kova su žydija“ Stahlecker rašo: „... Iš anksto buvo žinoma, kad vien pogromais žydų problema Ostlande nebūsimi išspręsta... Apsivalymo akcija Lietuvoje, Kaune pavykusi su pagalba partizanų, vadovaujamų žurnalisto Klimaičio... ta pogroma pavyko suorganizuoti taip, kad jokio vokiečių pavedimo ar vokiečių pakurstymo išoriniai nebuvo matyti... Pirmojo pogromo metu, naktį, iš 25 į 26 d. (t.y. naktį po Stahlecker atvykimo į Kauną), lietuvių partizanų buvo pašalinta per 1,500 žydų, daug sinagogų padegta arba kitaip sunaikinta, o taip pat vienas žydų gyvenamas kvartalas su lygiai

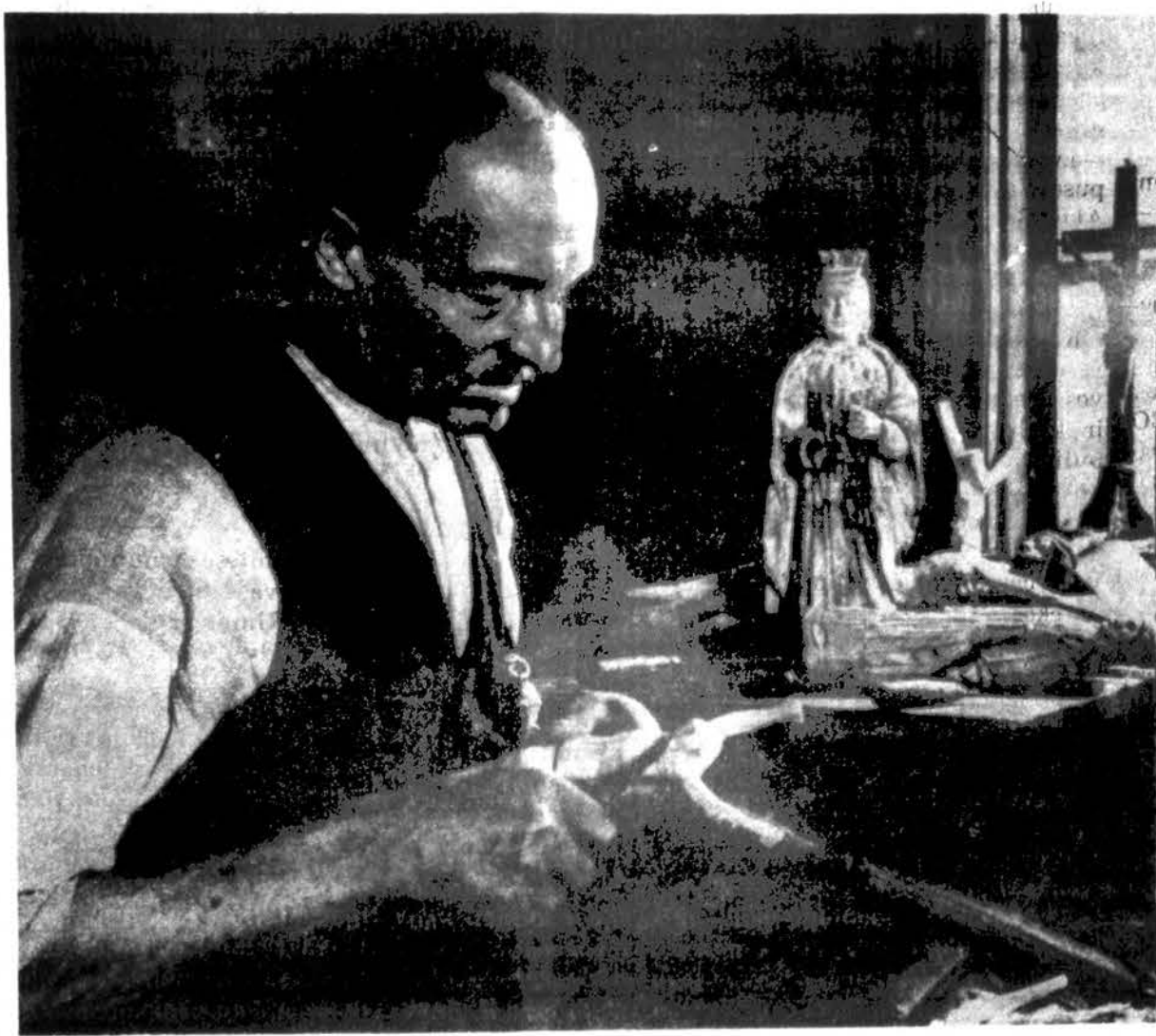
60 namų sudegintas... Kitomis naktimis panašiu būdu buvo 2,300 žydų padaryta nekenksmingais. Kitose Lietuvos vietovėse, Kauno duotu pavyzdžiu, panašios akcijos, nors ir mažesniu mastu, irgi buvo pravestos...“ Tiek dokum. 180-L.

SS pulkininkas Jegeris su savo komanda 3 į Kauną atvyko liepos 2 d. Nuo tada Lietuvos žydų „sprendimą“ vykdė SS leitenantas Joachim Hamann. Nuo tada prasideda pedantiški buhalteriniai gestapo pranešimai apie žydų naikinimą Kaune ir visoje Lietuvoje. Tas pats SS gen. Stahlecker 1941.07.04 d. rašo, kad „... mano nurodymu ir mano įsakymu Kaune sušaudyta 416 žydų ir 47 žydės. Liepos 6 d. VII forte – 2,514 žydų...“

1941.10.15 d. raporte Stahlecker rašo, kad „Apsivalymo akcija Lietuvoje, pirmą kartą Kaune, pavykusi su partizanų pagalba. Vienok, sako, nuostabusia buvo tai, kad nebuvo taip paprasta ten suorganizuoti didesnio masto pogromą...“ Vis kartojama Klimaičio pavardė.

Vienok, giliau įsigilinus į to raportą (180-L) duomenis apie pogromus, esą žurnalisto Klimaičio vadovaujamoms partizanų grupėms įvykdytus karo pirmomis dienomis, kyla abejonės tų duomenų autentiškumu. Klimaičio pavardė iš to Stahlecker raportą buvo žinoma Nuern-

bergo byloje ir didesniuose veikaluose apie Lietuvos žydų naikinimą, bet tai ir viskas. Tuo tarpu, tas pats Klimaitis, iki 1990 metų, iki savo mirties gyveno Vakarų Vokietijoje, netoli Hamburgo miesto, ir tai nebuvo jokia paslaptis. Tačiau niekur neteko užtikti duomenų, kad jam kas nors būtų kėlęs bylą kaip nacių nusikaltėliui, žydų žudikui. Kiek žinia, Lietuvoje buvo ilgai ieškoma aukščiausių minėtų pogromų Lietuvoje, Kaune, pėdsakų. Tačiau, sako, jų niekur nerado. Juk tame raporte Stahlecker rašo, jog per tuos pogromus buvo „pašalinta“ 5,000 žydų, o iš jų Kaune – 3,800. Abejones sukėlė ir tų „pogromų“ apvalūs skaičiai, apie kuriuos nei Kaune, nei kitur, 1941 m. birželio/liepos mėnesį nebuvo girdėti. Užtat pradėta galvoti, kad Stahlecker, norėdamas pasigirti Himlerui, tuos pogromus bei jų aukų skaičius išgalvojo (užtat, manoma, niekas nekėlė bylos Klimaičiui). Nors pats skaičius gal nėra išgalvotas, bet tai nėra birželio 25/26 d. naktį sunaikintų žydų, o pirmomis karo dienomis Lietuvoje žuvusių sovietų karių skaičius, kuris, kiek žinia, maždaug toks ir buvo. 1956-58 m. Vokietijos teismo Ulmo mieste nagrinėtoje „Tilžės komandos“ byloje kaip tik buvo išryškinta pradžia žydų naikinimo eigos Lietuvoje (nuteisti 9 vokiečiai ir 1 lietuvis).

Žemaitijos dievdėris 1930 m.

Nuotr. Balio Buračo

Danutė Bindokienė

Mažiau kalbų, daugiau darbų

Nuo praėjusių metų lapkričio pradžioje įvykusių rinkimų, kuriuose netikėtai respublikonų partijos laimėjimas „nušlavė“ demokratų kandidatus ir pakeitė JAV Atstovų rūmų bei Senato persvarą, iki įkrymo buvome „bombarduojami“ nesibaigiančiais pažadais apie žymius pasikeitimus krašto vidaus ir užsienio politikoje. Po 40 metų Kongresas ir Senatas vel atsidūrė respublikonų rankose, todėl po 1995 m. gruodžio 4 d., kai visi naujai išrinktieji senatoriai ir kongreso nariai bus išrinkti ir užims savo postus Vašingtone, planuojama pasirašyti rankoves ir kiti darbai. Per pirmąjį šimtadienį numatyta įvykdyti 10 punktų „kontraktą su Amerika“, kurį inauguracijos metu pasirašys kiekvienas atstovas. Pagaliau sausio 4-oji jau praėjo, o su ja ir iškilmes. Dabar lauksime mažiau kalbų, daugiau darbų.

Tiesa, balsuotojų entuziazmas rinkimų metu buvo gan didelis, nes viltys, sutelktos į Bill Clintoną ir demokratų partiją, po poros metų jau buvo subliūskusios lyg pradurta padanga. Čia galbūt verta prisiminti kitą panašų įvykį JAV istorijoje, kai taip pat įvyko nemaži partiniai pasikeitimai Senate bei Kongrese. Tuomet Ameriką taip pat atsisakė priimti prezidento siūlytą sveikatos apsaugos reformą, tariamai garantuojančią kiekvienam piliečiui visas medicinos paslaugas. Prezidentas buvo kaltinamas dėl ekonominio nuosmūgio; nors visi ekonominiai rodikliai popieriuje atrodė gerai, bet dolerio perkamoji galia vis silpnėjo, kainos kilo, o bedarbių skaičius augo. Prezidentinių rinkimų metu jo populiarumas krašte buvo 87%, bet po poros metų tik 32% tebeprisitarė jo vadovavimu. Čia minimas prezidentas buvo Harry Truman, o metai – 1946. Rinkimuose laimėjo respublikonų partija. Laimėjimas vėl pasikartojė 1954 metais (prez. Dwight Eisenhower laikais), o po to net 40 metų Vašingtono politikos vežimą stūmė demokratai.

Po 1994 m. lapkričio rinkimų nuolat girdime Newt Gingrich pavarde, balsą, pažūras ir planus. Atrodo, kad išrinkimą Atstovų rūmų pirmininku jis ne tik greitai įsisavino, bet stengėsi įgyvendinti net prieš sau-

sio 4 d., kai po naujų narių priesaikos darbą turėjo pradėti 104-toji Kongreso sesija. Planuoties, skambejo naujai ir drąsiai, bet iš kalbų juk „košės nevirsi“, reikia matyti konkrečius darbus ir tik tuomet spręsti, ar „kontrakto su Amerika“ punktai nėra vien gražbylystė popieriuje.

Ką pasiryžę atlikti respublikonai, kai pagaliau jiems balsuotojai suteikė progą pasireikšti? Maždaug ta pati, ką vi suomet žada kandidatai prieš rinkimus, pakartoja inauguracinės kalbos ir po to... pamiršta. Štai tų pažadų užuominos.

1. Valstybės deficitas – priimti konstitucijos pakeitimo punktą, reikalaujantį subalansuoto federalinio biudžeto; 2. nusikalstamumų kontrolia vimas – skiriant daugiau lėšų policijai, statant daugiau cineses kalbos ir po to... pamiršta. Štai tų pažadų užuominos.

3. Valstybės deficitas – priimti konstitucijos pakeitimo punktą, reikalaujantį subalansuoto federalinio biudžeto; 2. nusikalstamumų kontrolia vimas – skiriant daugiau lėšų policijai, statant daugiau cineses kalbos ir po to... pamiršta. Štai tų pažadų užuominos.

SIRENOMS KAUKIANT IR MIESTAMS DEGANT

JUOZAS ŽYGAS

3

Bebėgant matau, kad vienas su vokiška kario uniforma į mus žiūri. Kadangi mes gana anksti atbėgome ir, be to, stotyje nebuvo tiek daug miegančių, tad mes dar ant suolų atsėdome. Prie manęs prisėdė ir tas kariškis, seržantas. Mes jau pradėjome prie visko priprasti, tad beveik niekas mūsų nustebinti negali. Bet vis tik nustebau, kuomet jis mane lietuviškai užkalbino. Pasisakė, kad jis yra nuo Gumbinės ir vaikystėje namie lietuviškai kalbėjo, bet nuo 1933 m. daug kas pasikeitė. Klausiu, kokių būdu jis žinojo, kad mes lietuvių? Jis atsakė, kad dabar Vokietijoje jaunų vyrų mažai, tad jau ženklas, kad mes užsieniečiai. Kuomet jis atkreipė į mus dėmesį, tai mūsų kalbos pasiklausė. Apsidairęs paklausė, ar frontą sulaukys. Atsakiau, kad ne! Jis pasakė, kad taip ir jis mano. Netrukus pavojo atšaukė, tad tuo ir mūsų pasikalbėjimas pasibaigė.

Pabudę ir apsitvarę, pasismėmė iš apsaugos savo lagaminus ir susiradome traukinį, einantį į Posen. Traukinys labai punktualiai pajudėjo. Išvažiavus iš Karaliaučiaus, pradėjome važiuoti per plačius laukus. Buvo matyti gražios sodybos, platūs laukai ir mažos salelės: keliasdešimt medžių ir krūmų. Apyseis vokiečiai, pastebėjęs mano susidomėjimą, paaiškino, kad tai fazanams ir kitai gyvūnijai priedanga. Po kurio laiko pasiekėme buvusį Dancigo koridorių. Šen ir ten matėme

buvusio fronto pėdsakus. Tai dar vaizdžiau pastebėjome, privažiavę Vyslą. Nežinia, ar lenkai didesni pasipriešinimą čia parodė, ar vokiečiai, norėdami apsaugoti tiltus, įvairius punktus bombardavo. Kol važiuojame per Rytprūsį, tai pro langą buvo matyti stambūs ūkiai, o dabar jau įvažiuojame į supramonintą kraštą.

Atvažiuojame į Posen. Tai buvusi pirmoji Lenkijos sostinė, tačiau miestą vokiškos statybos. Namai su įvairiais žvalvarniais bokšteliais. Architektūriniai atžvilgiai yra garsi jo rotušė. Tad mes numatome apžiūrėti rotušę, karališką rezidenciją ir zoologijos sodą.

Geriausiais patiko zoologijos sodas. Einame, žioplinėjame. Taip mums bežioplinėjant, pamatėme gražius rūmus. Prie įėjimo iš abiejų pusių patrankos, mes nutarėme, kad tai muziejus, tad drąsiai einame į vidų. Pro centrinę duris įėjus, kelėtas laiptelių veda aukštyn, o ten prie durų stovi įsitempę žandariai. Tai pamatė, apsisukom ir pro duris šaute iššovė. Tik išėję atsikusom pasiziūrėti. Po laiko pamatėme, kad viršuje pastato didelėmis raidėmis „Warthe Gau Ober Kommando“. Tai pamatė, mums beveik blusos apmirė. Bet viskas gerai pasibaigė, niekas mūsų nesivijo ir neareštavo.

Būčiau beveik užmiršęs paminėti, kad daug kur pastebėjome užrašus, „Fuer Juden und Polen verboten“ (Žydams ir lenkams draudžiama). Tokių užrašų Karaliaučiuje nebuvo. Kol maisto kortelių neturime, tai ir restoranus eiti valgyti nedrįstame. Stotijų tvarką jau žinome, tai pietums ir vakarienei stengiamės stotyse atsirasti. Tad ir dabar į stotį einame. Kažkada pirmiau nebuvo pastebėję, o dabar pamatėme, kad ir ant geležinkelio vagonų tie patys užrašai (galbūt tik pirmos klasės). Einame į stoties bufetą, pasirodo, kad ir bufetas

yra dviejų rūšių, būtent, pirmoji ir antroji klasė. Galvojame, kad pirmoje klasėje gal ir „štamai“ geresni. Be to, lietuviška ambicija.

Ant pirmos klasės durų užrašyta „Tik vokiečiams“ ir stovi žandaras. Tad aš prie jo prieinu ir paklausiu, ar mums galima įeiti? Jis manęs klausia: „Was fuer Landsleute sind Sie (kas jūs esate)? Aš jam atsakau – lietuvis. Tai jis man sako: „Vokiečiams nėra jokio klausimo“. Atiduoda pagarbą ir pasitraukia į šalį. Mes nustebę, bet prašymo nelaukiame ir einame į vidų. Mūsų drąsumas apsimokėjo. Čia jau, ir „štama“ suvalgius, bent kurį laiką jautėmės, kad esame valgę.

Kodėl vokiečiai mus laikė savais?

To žandaro elgesys mums buvo kiek keistokas, tik kiek vėliau pradėjo aiškėti. Hitlerio valdžia dar nesugebėjo žmonių galvosenos pakeisti. Visuose senesniuose žemėlapiuose nebuvo „Rytprūsio“, bet „Ostpreussische Litauen“. Taip pat senesniuose mokyklų vadovėliuose, bent Tueringijos. Todėl, mums bandant vokiškai kalbėti, mūsų kalba jų ausyse, „rytprūsiskai“ skambėjo. Tad „lietuvių“ vokiečių galvosenoje, tuojau mus į Rytprūsį nukeldavo.

Žinoma, jeigu būčiau daugiau kalbėjęs, tai būtų atpažinę, bet iš kelių sakinių, atrodo, pažinti negalėjo. Nakčiai mes vėl stoties laukiamajame įsitaismo, prieš tai susipažinę su traukinių tvarkaraščiu, kuomet traukinys į Leipcigą išėina. Mes numatome kitą sustojimą Leipcige. Užmigus, ir gal valandą pamiegojus, pradeda sirenos staugti. Ant kojų pašokę, jau matome bėgančiųjų srovę, tad ir mes į ją įsijungiamė. Atrodo, kad viskas

vienodu ritmu vyksta. Puolimą paskelbia apie 11 val. ir apie pusę dvylikos atšaukia.

Vos rytui prašvitus, stojamės ant kojų, apsisukę ir nusiprausę, einame į bufetą. Nors ir stovi žandaras, bet mes drąsiai pro jo šalį praeiname. Gal dėl to, kad drąsiai einame, tai jis dėmesio nekreipia. Šiek tiek užkandę, nusiperkame bilietus į Leipcigą. Pasiėmę iš apsaugos savo lagaminus, einame traukinio iškoti. Beje, dar stotyje, prieš perkant bilietą, girdėjome, kad praėjusią naktį Leipcigas buvo smarkiai bombarduotas.

Važiuojame Pomeranijos laukais

Vėl platūs laukai ir stambūs ūkiai. Pirmą sykį matome aguonų laukus. Ne šen bei ten aguonėlė viena kita, bet ištisus laukus. Girdėti žmonių susirūpinimas apie praėjusios nakties bombardavimą. Turbūt žmonės iš Leipcigo, ar ten gimines turintieji. Mes irgi pradėjome abejoti, ar būtų prasminga tuojau po bombardavimo pašaliečiams ten maistytis. Artėjame prie Leipcigo. Kuomet geležinkelis darė vingį, matėme juodą dūmų debesį. Vadinasi, Leipcigas dar dega. Nutariame tuojau pirkti bilietą į Weimarą. Nusiperkame bilietus, bet nežinome, nei kuomet, nei iš kokio perono traukinys išeis. Leipcigo stotis buvo didžiausia Europoje, turėjo 32 peronus. Mes atvykome į 18-tą peroną. Galbūt dėl bombardavimo visa tvarka buvo susimaišiusi. Tvarkaraštyje buvo užrašyta, kad traukinys į Weimarą išėina iš 12-to perono. Mes su lagaminais nusitrenkiame į 12-tą. Stovi du traukiniai, bet nei vienas nėra pažymėtas, kad eitu mums norima linkme. Pradėjome taurautis.

(Bus daugiau)

LIETUVIŲ TELKINIAI

CLEVELAND, OH

LANKĖSI LIETUVOS IR LATVIJOS JĖZUITŲ PROVINCIOLAS

Dievo Motinos parapijoje apsilankę svečiai, tėvai jėzuitai: Lietuvos ir Latvijos jėzuitų vyresnysis provinciolas kun. Jonas Boruta, kun. Antanas Saulaitis, kun. Antanas Gražulis, kun. Leonas Zaremba, kun. Algirdas Palokas.

Pirmadienį, sausio 2 d., įvyko Lietuvos ir Latvijos jėzuitų provincijos posėdis. Svečius priėmė ir globojo Dievo Motinos parapijos klebonas kun. Gediminas Kijauskas, SJ.

IDOMIOS MONETOS KŪRĖJAI

Lietuvos Vyčių veikėjai Ursula ir Gene Kunsitis sugalvojo idėją dovaną finansininkams — sidabrinę monetą, kurios vienoje pusėje meška, kitoje — bulius. Ši naujiena pateko į „USA TODAY“, buvo aprašyta „The Cleveland Plain Dealer“ ir Kunsiciai buvo kviečiami į televizijos programas. Užsakymai ateina iš viso pasaulio: Hong Kong, Australijos, Europos ir visos Amerikos.

ŠV. JURGIO PARAPIJOS TARYBOS POSĖDIS

Šv. Jurgio parapijos tarybos posėdis yra šaukiamas š.m. sausio 15 d., sekmadienį, po 10:30 val. Mišių parapijos salėje. Visi tarybos nariai kviečiami dalyvauti.

T.G.

ST. PETERSBURG, FL

SUPAŽINDINIMAS SU NAUJA KNYGA

Gruodžio 16 dieną Lietuvių klubo salėje Kultūrinių popiečių ratelis, vadovaujamas dr. D. Degėsio, surengė supažindinimą su naujai išėjusia knyga apie St. Petersburgą gyvenusių ir mirusių skautininkų ir visuomenininkų Kazimierą Palčiauską. Knygos pavadinimas — „Kazimieras Palčiauskas, 1941-1944 m. Kaune“.

Susirinko gausus būrys K. Palčiausko pažįstamų, draugų, uniformuotų skautų-akademikų ir svečių iš tolimesnių vietovių. Popietę pradėjo dr. D. Degėsys, pasidžiaugdamas dalyvių gausa ir pakvietė Valeriją Palčiauskienę. Dana Mažeikienė jai pri-

segė gėlių korsažą. Po to pakvietė dr. kun. E. Gerulį supažindinti su knygos turiniu ir ją apibūdinti.

Prelegentas pradėjo papasakoti apie Palčiausko gimtinę Žagarę ir miestelio reikšmę prieškarinėje Lietuvoje. Stabtelėjo prie Kazimiero jaunystės dienų, nurodė jo išsimokslinimą, išryškino jo pasišventimą skautijos idealams. Kiek ilgėliau sustojo ties vokiečių okupacijos laikotarpiu ir žydų problema. Kalbėjo apie kaltinimus Palčiauskui, jam laikiniosios vyriausybės kvietimu einant Kauno burmistro pareigas. Jis pastebėjo, kad žydų naikinimas vyko vokiečių-nacių direktivomis, o K. Palčiauskui primesta kaltė neatitinka tiesai. Priminė ir vargus bei dvasinius išgyvenimus, kuriuos Kazimieras turėjo iškentėti paskutiniaisiais savo gyvenimo metais. Baigė sakydamas: „Ramybė tau, Broli, Dievo karalystėje“.

Angelė Karnienė, daugelį metų artimai pažįstanti K. Palčiauską, atvirai, nuoširdžiai ir jaudinančiai papasakojo savo bendravimą su Palčiausku. Papasakojo keletą vaizdėlių, pasibėgdama, kad Palčiauskas visad padėdavo, patardavo ir kad tikrai buvo malonu su juo dirbti ir bendrauti.

Vilius Braženas pastebėjo, kad jis esąs seniausias Palčiausko pažįstamas, net nuo Žagarės laikų ir papasakojo keletą prisiminimų iš jaunystės laikų. Griežtai paneigė, kad Palčiauskas turėjo kokios nors kaltės ryšium su žydų genocidu, vykdytu tuo metu Lietuvoje. Albinas Karnius perskaitė keletą ištraukų gautų laišku iš knygos redaktoriaus Antano Dundzilos, artimo pažįstamo Mykolo Naujokaičio, kurie negalėjo atvykti į St. Petersburgą, ir kitų Kazimiero draugų ir pažįstamų.

Baigiant, dr. D. Degėsys prisiminė vieną idomų įvykių iš stovyklos laikų Augsburgėje. Šios popietės iniciatoriai buvo Karniai, talkinant vietos skautams ir skautėms akademikams. Popietę buvo idomi, informatyvi ir išryškinanti Kazimierą Palčiauską kaip patriotą, pasišventusį skautų ir malonų visuomenininką.

Po popietės dalyviai vaišinosi pyragaičiais ir turėjo progos įsigyti naująją knygą.

Mečys

Turistinė kelionė po Karibų jūrą pasirodė Vida Sabienė, Mečys Šilkaitis, Irena Šilkaitienė ir Birutė Sekmakiene. Tarpus uoste š.m. gruodžio 3 d.

Agapėje, po susikauptimo dienos — rekolekcijų Clevelande, š.m. gruodžio 10 d. Iš k. — R. Bri-dzius, D. Stanickienė, M. Čepulienė, rekolekcijų vedėjas kun. J. Vaišnys, SJ, V. Rociūnas. Nuotr. V. Bacevičiaus

BOSTON, MA

KŪČIOS

Jau daugelį metų Lietuvių Moterų federacijos Bostono klubas, vadovaujamas pirmininkės Elenos Vasyliūnienės, nepalindančiai ruošia Kūčias — Kalėdų vakarą. Šiemet jos buvo suruoštos gruodžio 14 d., Lietuvių Piliečių klubo svetainėje.

Gausiam būriui viešnių bei svečių susėdus prie skoningai Kūčių valgiais padengtų stalų, pirmininkė Elena Vasyliūnienė sukalbėjo maldą. Po to vyko bendras pasikeitimas kalėdai-čiais ir nuoširdžiausiais švenčių linkėjimais. Padėką inž. Viktorui Kubiliui, kuris atsivežė juostą su partizano Bruniaus įdainuotomis dainomis „Kūčių vakarą“ ir „Partizano atsisveikinimas su motina“. Tra-giškai liūdno dainos nukėlė kūčių dalyves, visų ir taip neseniai vykusį Lietuvos kančių kelią. Toliau iš juostelės sklido išpūdingos Kalėdų giesmės.

Po Kūčių vaišių kalbėjo E. Vasyliūnienė. Ji pradėjo eilėraščiu iš Sibiro: „Tu neverk, motule, kad viena kėdė prie stalo bus tuščia“... Liūdna mintį galima pritaikyti ir mūsų retėjančių eilių organizacijoms. Atsis-tojimu buvo pagerbta neseniai į amžinybę išėjusi LMF Bostono klubo narė ir kitų organizacijų uoli rėmėja Ona Vileniškienė. E. Vasyliūnienė kalbėjo apie Kūčias, pradėdama trečiuoju šimtmečiu po Kristaus ir baig-dama dabartimi Amerikoje, kur tikrąją jų prasmę užgožė mate-rializmas. Lietuvoje krikščio-nybė prigijo su gražiausiais papročiais, gražiausiomis giesmėmis ir savo kultūra. Mes esame mylintys — kiekvienas lietuvis mums yra brolis ir lietuvis — mums sesuo. Palikime savo vai-kams ką turime — savo kultūrą. Sekė visų giedamos Kalėdų giesmės, vadovaujant V. Aukš-takalnienei, o Mučinskienei ir V. Vaičiūrgienei, baigiant Maironio giesmę „Lietuva brangi“.

Ir svečiai buvo pakviesti papa-

ŠIANDIEN IR KADAIŠE

Bėga dienos ir žmogus neišvengiamai imi galvoti apie Kalėdų šventę. Atmintinomis grįžta praėję metai, seni draugai ir retėjantys giminės, bet stipriausi jausmai visgi yra Kūčių vakaro ir jų tradicijų prisiminimai. Ypač dabar, kai esam pakviesti šį šventą vakarą praleisti su Lietuvos Šalių grupe, vadovaujama Kazio Karužos. Kažkaip nušvito širdis, kad, nepaisant ilgos metų tėkmės, mes išlikome daugiausia tie patys, kad laikomės vieni su kitais už rankų ir nenubyrėjome į šį „suvinimo puodą“.

Kaip mes prisimename Kalėdų šventes? Namie vis puošia-me tą gražią žalią eglutę, bet Kūčių vakaras ir mieste, ir kitur, kur bebūtume, panašus. Valgius irgi bandomė išlaikyti panašius, kaip kitados būdavo.

sakoti savo Kūčių atsiminimus. St. Augonius kalbėjo apie savo vaikystės Kūčias, kurios būdavo švenčiamos labai pakilia ir mis-tiška nuotaika.

Aga Kubiliene papasakojo apie suvalkiečių Kūčias, kur būdavo padengtas vėlių stalelis su grabnyčių žvakėmis. Naktį ateidavusios šeimos mirusiųjų vėlės; jos viską žinojusios kas šioje žemėje vyksta... Naktiniai valgiai būdavo paliekami ant stalo vėlėms.

Kūčios baigtos E. Vasyliūnienės padėka visoms, iems, prisidėjusiems prie Kūčių suorga-nizavimo, šeiminiškėms už pa-ruoštas Kūčių vaišes ir B. Jan-kevičienei, kuri visus atvykusius papuošė savo pačios pa-darytais Kalėdiniais korsažais.

Val. Vaičiūrgienė

Kūčiose svečiai nesilankydavo, nebent pakviestume kokią vargšą vienišą kaimyną. Gir-dėjau, kad po Kūčių žmonės nu-nešdavo įvairių valgių ir gyvu-liams, jei tokių turėdavo. Tegul džiaugiasi ir jie. Giedodavom kalėdines giesmes, tai buvo rim-tas, šventas vakaras. Kaip ir pirmoji Kalėdų diena, dar tarsi to vakaro tęsinys. Ant stalo kalėdaičiai, kuriais dalinda-vomės. Valgiai įvairūs: silkės, troškinti kopūstai, žuvis, bet po to buvo ir saldūs — prieskučiai (kūčiukai) aguonu piene, kisie-lius, medus, vaisių kompotas ir pyragaičiai. Buvo tikima, kad vidurnaktyje šeimos vėlės ateina paragauti Kūčių likučių, tad štalas buvo paliekamas ir joms. Miegoti eidavome anksti, nes buvo svarbu dalyvauti Ber-nelių Mišiose, tačiau jaunimas dar turėdavo išsitraukti iš po staltiesės siengalį — kurio ilges-nis, to ir gyvenimas bus ilges-nis... Taigi be burtų neapsieida-vome.

Pirmoji šv. Kalėdų diena irgi būdavo daugiau nukreipta į šeimos narių pusę, bet linksmybės buvo netoli — juk artėjo Naujų metų sutikimo vakaras, čia, iš-eivijoje, labai malonus, sutin-kant retai matomus draugus. O metams taip greitai slenkant, jie vis retėja. Todėl džiaukimės vieni kitais, kol likimas mūsų neišskyrė.

Girdėjau ir tokį prisiminimą, kad po Kūčių vakarienės mer-ginos eidavo į lauką pasiklau-syti, iš kurios pusės šunės loja, — tai iš ten atvažiuos ir jos būsimasis gyvenimo draugas. O jei iš niekur negirdėti lojimo?..

Rūta Kleva Vidžiūnienė

LIETUVOS AIDAI

Veda KAZĖ BRAZDŽIONYTĖ
Nuo trečiadienio iki penktadienio,
8:30 v.v. — 9:00 v.v.
Visos laidos iš WCEV stoties
1450 AM banga.

Adresas: 511 So. Nolton Ave.
Willow Springs, IL 60480.
Tel.: (708) 839-2511. Tel.-FAX (708) 839-0870

Midland Federal

Savings and Loan Association

75 metus aptarnauja lietuvius

Indėliai iki \$100,000.00
Aprausti Federalinės valdžios

MARQUETTE PARK
2567 WEST 69th STREET
(312) 925-7400

BRIGHTON PARK
4040 ARCHER AVENUE
(312) 254-4470

BRIDGEVIEW
8929 S. HARLEM AVE.
(708) 598-9400

CLASSIFIED GUIDE

HELP WANTED

Ieškome 4 ar 6 jaunų vyrų ar/ir moterų so-dinti daržoves ir nuimti jų derlių nuo 1995 m. balandžio iki lapkričio (imtinai). Galime padėti gauti darbo leidimą, Alga, maždaug, \$900 | mėn. Apgyvendinsime dideliame ūkio trobesyje. Dėl daugiau informacijos ir „interview“ rašykite: B. Stankus, P.O. Box 21, Wanatah, IN 46390.

Lietuvių kompanija „DAZZLE“ Flo-ridoje ieško žmonių naktiniam darbu valyti grindis parduotuvėse. Smulkesnei informacijai kreipkitės: tel. 1-813-378-9342. Kalbame lietuviškai, angliškai, lenkiškai ir rusiškai.

Ieškoma lietuvių prižiūrėti seną moterį, paruošti valgius ir gyventi kar-tu Barrington, IL.

Tel.: 708-382-1413

REAL ESTATE

GREIT PARDUODA
RE/MAX REALTORS
(312) 586-5959
(708) 425-7161

RIMAS L. STANKUS

- Perkant ar parduodant
- Greitas ir sąžiningas pataravimas
- MLS kompiuterių FAX pagalba
- Nuosavybės įkainavimas veltui
- Perkame ir parduodame namus
- Apartamentus ir žemę
- Pensininkams nuolaida

CLIPPERS & SORTERS

Full time positions for people who work well with hands and are neat and careful workers. We will train you to clip or sort magazine & newspaper articles for our press clipping bureau. No typing. Loop location. Good benefits and \$5.50/hr. to start.

CALL 312-986-2730
FOR INTERVIEW BETWEEN
9:00 A.M. AND 3:00 P.M.

Lietuviškam restoranui reikalinga virėja su darbo patirtimi restorane
(312)254-3979

KMIECIK REALTORS
7922 S. Pulaski Rd.
4365 S. Archer Ave.

DANUTĖ MAYER
284-1900

Jei norite parduoti ar pirkti namus, kreipkitės į Danutę Mayer. Ji profesionali, sąžiningai ir asmeniškai patarimas. Įkainavimas veltui.

IEŠKO BUTO

Suaugusių šeima ieško 3 miegamų buto.
Skambinti 312-847-2943 ar
(312) 247-0190

Greit atvykstančiai siekti magist-ro laipsnio universitete marginal reikalingas kambarėlis. Siūlyti:
(312) 297-3845

EMPLOYMENT OPPORTUNITY: ADMINISTRATIVE ASSISTANT/TREASURER

The Joint Baltic American National Committee is seeking an administrative assistant/treasurer. Candidates should be fluent in English and computer literate, know basic bookkeeping, have excellent writing skills, knowledge of the political, economic and cultural situation in the Baltic countries, and a working understanding of US foreign policy and the legislative process. Ability to communicate in Estonian, Latvian or Lithuanian is a plus. This is a full-time position with partial benefits. If qualified, send resume ASAP to:

Mr. Ave E. Ore, Public Relations Director
Joint Baltic American National Committee
P.O. Box 4878
Rockville, MD 20850
Fax: 301-398-1408
e-mail: 000 8581106. MCI MAIL. COM

IEŠKO DARBO

Lietuvė, turinti patyrimo kūdikių prie-žiūroje, ieško darbo lietuvių arba amerikiečių šeimoje. Skambinti po 7 v.v. tel. 708-636-4473.

FOR RENT

Išnuomojamas 3 kamb. apšildomas bu-tas, apyl. 71 St. ir Washenaw Ave., vienas arba dviem suaugusiems asmenim. Yra šaldytuvai ir virimo plyta. \$325 | mėn. + „security dep.“ Kreiptis į Alina nuo 8 v.r. iki 3 v. p.p., tel. 312-476-8727.

MISCELLANEOUS

ELEKTROS
VEDIMAI — PATAISYMAI
Turis Chicago miesto leidimą. Dir-bu ir užmiesty. Dirbu greitai, garan-tuotai ir sąžiningai.
312-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

Moving—Kraustymas
Profesionalu pataravimas pri-einamoms kainomis, jums patogiu laiku. Draudimas garantuotas. Kreip-tis: Gediminas: tel. 312-925-4331

VILEŠIAI

TRIŲ BROLIŲ DARBAI TAUTAI
Autorius Antanas Kučys

Inž. Petro, adv. Jono ir gyd. Antano Vilešių biografijos, susijusios su svarbiausiais mūsų tautos ir Lietu-vos valstybės įvykiais. Petras — žymiausias kovotojas už lietuviško rašto laisvę ir pirmojo lietuviško dienraščio steigėjas, Jonas — Nepriklausomybės akto signataras, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, pirmasis Lietuvos atstovas Va-šingtono; Antanas — vienas žy-miausių ano meto Vilniaus lietuvių visuomenininkų bei kultūrininkų. Visų trijų brolių darbai — tai reikšminga atgimusių lietuvių tau-tos istorijos dalis.

Knyga yra 624 puslapių, iliustruo-ta istorinėmis nuotraukomis ir įris-ta kietais viršeliais. Išleido Devenų kultūrinis fondas. Gaunama „Drau-go“ administracijoje. Kaina 27 dol. Užsakant paštu dar pridėdama: JAV-bėse 3.50 dol., | Kanadą — 4.00 dol., | visus kitus kraštus — 4.50 dol. Illinois valstijos gyvento-jai sumoka dar 2.36 dol. mokesčių. Užsakymus siųsti: DRAUGAS, 4545 W. 63rd Chicago, IL.

10%—20%—30% pigiau mokėsit pas mus už apdraudą nuo ugnies, taip pat ir už automobilio draudimą.

FRANK ZAPOLIS
3208½ West 95th Street
Tel. (708) 424-8654
(312) 581-8654

NAMŲ ŠILDYMAS
Taisau visų rūšių apšildymo įrengimus ir pakeičiu vandens šildytuvus. Papi-gintai gaunu visas atsargines dalis. Kreipitis: A. Bany, 1-708-447-8806.

Amerikos lietuvių, JAV piliečių, gra-žų, patrauklių, mėlių, galvojančių, subren-dusių moteris. Domiuosi pasauline lite-ratūra, klasine muzika, daržininkyste, esu „gourmet cook“. Norėčiau susirašinėti su 55+ metų amžiaus, intelektual-liai ir emociniai pilnaverčiais vyriškiais. Prašome rašyti lietuvių ar anglų kal-ba: JULIJAI, P.O. Box 210-312, WOODHAVEN, N.Y. 11421, U.S.A.

LAIŠKAI

KALĖDOS – MEILĖ
VISIEMS

Tai šviesa, kuri atgaivina nuvargusią žmoniją, kuri primena, kas yra tikros vertybės, ir nurodo mums tikrą kelią.

Kalėdos – Kristaus gimimas, kad žmonija nepamirštų savo prigimties ir tikro Dievo, kad žinotų, jog yra tikra ramybė ir šviesa, kuri viršija žmogaus supratimą. Ir žmogus gali tik pasitikti Aukščiausiojo ir eiti pagal Jo nurodymą keliai.

Dievas, sutverdamas pasaulį, siekė kažkokio tikslą, kurį žino tik Jis. Ir kai tas tikslas bus pasiektas, pasaulio laukia amžina ramybė ir šviesa.

Su kiekvienom kalėdom Jis vis mums tai primena, atiduodamas savo vienintelį sūnų numirti. Ir tai kartojasi vėl ir vėl. Bet mes, žmonės, per daug nekreipiam į tai dėmesio. Daugumai tai yra maloni šventė su gražiais papuoštom eglutėmis ir dovanom.

Bet man atrodo, per Kalėdas ir tikintys, ir netikintys, jaučia dvasinį pakilimą, tai jausmas, kurį sunku apibūdinti. Kalėdos – tai dievo meilės parodymas, mums – paprastiems žmonėms.

Malonu matyti, kad Kalėdas Čikagos lietuviai švenčia lygiai taip, kaip ir Lietuvoje, kad nepamiršta savo prigimties ir tradicijų, kurios stipriau riša su Lietuva.

Linkiu Jums Kalėdų ir Naujų metų progą, būkit tokie šaunūs kaip iki šiol, ir lai nei viena Lietuvos gyslė čia nenuataitėja.

Laura Dangulytė
Chicago, IL

Būsimieji Rietavo senelių namai.

GERAM TIKSLUI REIKALINGA PABALBA

Kun. Česlovas Degutis Rietavo, Plungės rajone, stačiatikiams seneliams namus, tačiau statybai baigti labai reikia lėšų. Jeigu kas galėtų padėti atlikti šį labai reikalingą darbą ir suteikti vargingiems seneliams jaukią užuovėją, kad jie galėtų ramioje, krikščioniškoje aplinkoje leisti savo gyvenimo saulėlydį, aukas galima siųsti per JAV LB Socialinių reikalų raštine, būtinai pažymint, kad tai Rietavo senelių namų statybai. Adresas: Lithuanian Human Services Council, 2711 West 71 St., Chicago, IL 60629. Štai kun. C. Degučio prašymo ištrauka:

„Šiemet senelių namų statyba žymiai pasitūmėjo į priekį. Jau dedame stogą. Už čerpes sumokėjome 13,150 litų. Pats asmeniškai tą sumą suelgetavau pas Rietavo ir Plungės verslininkus. Gal prie to darbo galėtų prisidėti ir užsienio lietuviai, ar kokie fondai? Mes patys dirbame, kiek galime, bet vieni neįstengiam. Pridedu senelių namų nuotrauką, kad matytumėte, kas jau padaryta ir ką dar reikia atlikti“.

Regina Jautokaite
Chicago, IL

VALDŽIA NUSKRIAUDĖ ŽMONES

Susirašinėju su viena tautiete Gražina, laikraštininko dukterimi. Jos laiške aprašo kasdienos įvykius – aiškiai ir tiesiai. O jos gyvenimo patyrimu negalima abejoti. Praleido su šeima dvyliką metų Sibire ir ten pat, Vorkutoje, neteko vyro, kuris žuvo kasyklos nelaimėje.

Paskutiniame laiške apie padėtį Lietuvoje ji taip rašo: „Gyvenimas labai pablogėjo. Jau oficialiai praneša, kad per 1994 metus infliacija 70%, o iš tikrųjų, atrodo, daugiau. Jau labai daug žmonių išejo į tikrą skurdą“. Toliau rašo: „Išsirikom valdžią (mes tai jos nerinkom, bet atsidarė, deja, tokie, kurie rinko), kuri mūsų kraštą baigia nugyvendinti... Mus taip baisiai nuskriaudė valdžia, įvesdama litus. Aš ir su Gražvyda (jos dukte. V. V.) turėjome susitaupiusios 7,000 rublių. Po lito įvedimo liko 70 litų. Už 7,000 rublių būtų buvę galima nupirkti automobiluką, o už 70 litų – tik 3-4 kg dešros... Taip nuskriausti liko Lietuvos žmonės. Daugelis neišlaiko tos skriaudos – yra nusižudymų ir psichinių ligų“.

Šių žodžių tikrumu negalima abejoti. Jeigu prie šitų negėrovių pridėsime dar pirusias šeimas, girtuokliavimą, mafijos siautėjimą, gausias žmogžudystes ir savijudybes, tai vaizdas išsina ne per gražiausias.

Bet yra ir padorių žmonių, kurie yra „tylioji mažuma“. Jos balso niekas negirdi ir nenori girdėti.

Reikia tikėtis, kad šitas „balaganas“ kada nors turės pasibaigti.

Vytautas Valys
Detroit, MI

Jaunos mamos, susirinkusios į „Žiburelio“ mokyklėlės ruošą paskaitą (lapkričio 16 d.), apie vaiko kūrybingumą. Iš kairės: Dalia Lietuvninkienė, Vilija Kielienė ir Rima Jokubauskienė.

Nuotr. Irenos Senkevičienės

riuomenė) neturi net pakankamai šovinių šautuvams, visai nekalbant apie kitą ginkluotę. Ar M. Jurgaitis nemato, kas darosi Bosnijoje? Vakarai visiškai pralaimėjo ir tapo juoko objektu visame pasaulyje. Ir tai ne rusai, o tik serbai. Kol Vakarų pasaulis pripažįsta Rytinę Prūsiją rusams, Lietuvos padėtis nepavydėtina. Su rusais reikia elgtis labai diplomatiškai ir protingai, nes kitu atveju gali viskas baigtis labai tragiškai. 1994 metai nėra 1991 metai. Nedarykite klaidos. Iš karinio taško žiūrint, Rusija ir dabar yra labai stipri. Jokios Jungtinės Tautos ir joks Vakarų pasaulio kraštas mums nepadėtų. Iteiktų protesto notą Rusijos valdžiai ir tuo viskas pasibaigtų. Nežmirškime Jaltos, ji gali ir vėl lengvai pasikartoti. Mikui Jurgaičiui priminsiu seną lietuvišką patarlę: „Šimta kartų pagalvok – vieną parašyk“.

Leonas Bakušius
Minocqua, WI

PAKEIČIAMOS ENERGIJOS IEŠKOJIMAS

„International Union of Pure and Applied Chemistry“ 35-tas kongresas įvyks Turkijoje ateinančių metų rugpjūčio 14-19 d., kur iš šešių sesijų pirmoji, pavadinta „Žmogaus reikalavimai per chemiją“, yra pati didžiausia. Ji turi 4 dalis: aplinką, maistą, energiją, sveikatą. Energijos posėdžiuose bus akcentuojama pakeičiama energija vietof naftos ir benzino. Tai yra dirbtinė fotosintezė, elektrokatalinės technikos paversti saulės energiją į cheminę energiją, elektrocheminės baterijos ir kt.

Dabar yra didelis susidomėjimas elektrocheminėmis baterijomis kaip pagrindine energija automobiliams ir sunkvežimiams. Pavyzdžiui, su nikelio (kadmiu) baterija galima važiuoti 102 mylias). Pakrauti galima 1,018 kartus. Su natriumo/sieros baterija galima važiuoti 150 mylių ir pakrovimas veikia 795 kartus. O Kanada fermentuoja biomase pagaminti metanolį, kas sudaro Kanados benzino dalinį pakaitalą.

Ką dar naftos daug neturinti Lietuva? Svarbiausias jos energijos uždavinys yra ieškoti pakeičiamos energijos šaltinių. Tačiau šiandien Lietuvoje tuo niekas neužsiima, bet perka brangų benziną iš užsienio.

Saulius Šimoliūnas
Detroit, MI

NELENGVAS UŽDAVINYS

JAV LB Krašto valdybos naujoji pirmininkė Regina Narušienė, perimdama pareigas, pareiškė, kad santykiai su Lietuva yra labai svarbūs, bet ne visi lietuviai turi turėti glaudesnius ryšius su užsienio lietuviais.

Mano nuomone, šis nenoras bendrauti turi gilesnės šaknis. Nepamirškime, kad tai yra 50 metų „homo sovieticus“ auklėjimo pasekmės.

Pakalbėkite su atvykstančiais iš Lietuvos vidurinio ar jaunesnio amžiaus eiliniiais lietuviais. Faktas, kad jie turi skirtingą

galvosena, kitokią nuomonę apie užsienio lietuvius, „kurie doleriai iš dangaus iškrito“, ir tvirtina, kad jie yra „neprotingi seniai“. Mūsų organizacijos ir mūsų veikla jiems yra svetima. Mūsų demokratijos supratimas taip pat nesiderina su ju.

Kitas svarbus aspektas yra: ar verta išeivijos lietuviams bendrauti su dabartinės vyriausybės kai kuriais nariais. Nėšeniai grįžo į vyriausybę buvus komunistų partijos pirmasis sekretorius. Antrasis Beriozovas yra prezidento patarėjas ir ryšininkas su Seimu.

Lietuvos spaudos „garsiaikalbis“ yra tas pats Vilius Kavaliauskas, žinomas išeivijai savo sovietiniais straipsniais, puolęs užsienio „buržuazinius nacionalistus“.

Kitas yra užsienio reikalų ministro pavaduotojas Mališauskas, prezidento laikais išvyręs iš Amerikos kaip KGB karininkas. Tokių ir panašių vadovų dabartinėje Lietuvoje vyriausybėje yra pilna.

Todėl suprantama, kad naujai JAV krašto LB pirm. R. Narušienė bus nelengvas uždavinys bendrauti su tais, kurie nori ar nenori ryšių su užsienio lietuviais.

Vytautas Šeštokas
Los Angeles, CA

PATIKSLINU NETIKSLUMUS

„Draugo“ 1994 XII.13 laiško skyriuje Kostas Nenortas komentuoja ir papildo Kazio Barono aprašymą „Vilnius grįžta Lietuvai“, kur pažymi, kad Rasų kapinėse „yra palaidota J. Pilsudskio motina ir jos sūnaus širdis“. Nenortas tvirtina, kad J. Pilsudskio širdis niekad nebuvo palaidota Rasų kapinėse, bet buvo laikoma Trejybės bažnyčioje.

Kai Vokietija nugalėjo Lenkiją, lenkų kariai, peržengę demarkacijos zoną, buvo Lietuvoje nuginkluojami ir skiriami gen. Nagevičiaus žinion. Vieną dieną gen. gyd. Nagevičiui esant savo ūky, paskirtu laiku atvyko kažkoks svečias, kurį gyd. N. pakvietė į savo kabinetą. Svečiui išvykus, generolas paaiškino šeimininkei (atseit jo žmonai), kad tai buvo dail. Vaclovas Kosčiūška, kuris susitaręs su dviem lenkų karininkais parvežti iš Švedijos J. Pilsudskio širdį. Jis paprašė kelionpinigių 5,000 litų, kuriuos gen. N. perdavė per Kosčiūšką.

Sunku patikėti, kad gen. gyd. Nagevičius, būdamas didis patriotas, galėjo taip lengvai duoti 5,000 litų parvežimui Lietuvos išgamos J. P. širdį, kurios galbūt ten ir nebuvo.

Netiesa, kad gen. N. žmona žuvo Budapešte, Vengrijoje, per bombardavimą. Gyd. Nagevičius vedė 1926 m. Veroniką ir prie antros sovietų okupacijos emigravo Austrijon, o iš ten abu emigravo Amerikon.

Taip pat netiesa, kad inž. Leonidas Nagevičius, miręs 1994 IX.23 Clevelande, buvo generolo sūnus. Jis buvo tik bendorpavardis.

Dr. Vytautas Tauras
Chicago, IL

AR GĖDIMASI?

Kaip gerai, kad „Drauge“ įvestas laiško skyrius! Jaučiu čia bus tinkama vieta „išlieti“ savo ir, esu tikra, kitų lietuvių, Montessori auklėtojų, susikaupusią nuoskaudą.

Kiekviena mokytoja-as atiduoda dalelę savęs vaikui, su kuriuo ji-jis dirba. Ypač daug širdies, darbo ir rūpestio į kiekvieną vaiką įdeda Montessori auklėtojos, norėdamos užsitikrinti, kad, į jų globą atėjus, 3-4 metų amžiaus vaikutis, dažnai nedrąsus, nekalbus, kartais labai „susišukęs“, prieš išeidamas į „didele“ mokyklą būtų emociniai, socialiai, akademiškai pasiruošęs įžengti į platesnio pažinimo pasaulį, kur dažnai pučia ne taip draugiški vėjai.

Džiaugiamės, po kurio laiko skaitydami spaudoje apie buvusį mokinį, baigusį aukštąjį mokslą, išsigijusi profesiją. Aprašymuose apie šiuos jaunuolius, paprastai pridėdama, kad buvo ateitininkas, ar skautas, šoko tautinius šokius, baigė lituanistinę mokyklą, ar net institutą.

Per metų eilę neteko nė karto užtikti spaudoje, kad pati pradžia šių sėkmingų studijų buvo Montessori Vaikų namuose, (vėliau pavadintais Kriaučiūnų vardo namais) kad Montessori įdiegė savęs discipliną, gerus darbo įpročius, savarankiškumą, o dažnas išeidavo gerai skaitydamas ir rašydamas lietuviškai.

Idomu, kodėl visa tai užmirštama, ar gėdimasi linkius Montessori mokyklą?

Dalis tėvų, dabar leidžiančių savo vaikus į „Žiburelių“ – Montessori mokyklą Lemonte, yra patys Montessori Vaikų namų auklėtiniai.

Paskutiniaisiais mano darbo metais Beverly Montessori mokykloje vis dažniau pradėjo atvesti savo vaikus buvę Beverly mokiniai. Be išimties jie prisistato, kaip buvę šios mokyklos auklėtiniai, tėvų malonius prisiminimus. Daug draugysčių, užmegztų tuo laiku ir dabar puoselėjama. Jie nori leisti savo vaikus čia, kad ir jų mokymosi patirtis būtų maloni.

Kodėl lietuviai bijo atiduoti kreditus ten, kur jie priklauso. Ar lietuviška atmintis trumpesnė?

Stasė Vaišvilienė
Oak Lawn, IL

• Pirmoji moterų kolegija Amerikoje pradėjo veikti 1837 m. lapkričio 8 d. South Hadley, MA; tai buvo Mt. Holyoke moterų seminarija.

DRAUGAS, penktadienis, 1995 m. sausio mėn. 6 d.

5

A.†A. ONA MIKOLAJŪNIENĖ BARZDAITYTĖ

Gyveno Monee, IL anksčiau Chicagoje, Marquette Parko apylinkėje.

Mirė 1995 m. sausio 4 d., 1:43 val. ryto, sulaukusi 89 metų. Gimė Lietuvoje, Marijampolės apskrityje, Kazlų Rūdoje. Amerikoje išgyveno 45 m.

Nuliūdę liko: dukte Maria Maceviciene, sūnus Vytautas Mikolajūnas, anūakai: Rasa Rafferty su vyru Mark, Rita Logsdon su vyru Steven, Algirdas Macevicius su žmona Cathy; proanūakai: Steven Anthony ir Christopher Logsdons, Alex Macevicius; Lietuvoje: sesuo Albina Melnyienė ir brolis Jonas Barzdaitis su šeimomis; taip pat daug kitų giminii.

Velionė buvo žmona a.a. Jono.

Velionė pašarvota penktadienį, sausio 6 d. nuo 2 iki 9 v.v. Petkus Lemont laidojimo namuose, 12401 S. Archer Ave. (prie Derby Rd), Lemont, IL.

Laidotuvės įvyks šeštadienį, sausio 7 d. Iš laidojimo namų 9:30 val. ryto bus atlydėta į Pal. Jurgio Matulaičio misijos bažnyčią, kurioje bus aukojamos 10 val. ryto gedulingos šv. Mišios už velionės sielą. Po Mišių velionė bus palaidota Šv. Kazimiero lietuvių kapinėse.

Nuosirdžiai kviečiame gimes, draugus ir pažįstamus dalyvauti šiose laidotuvėse.

Nuliūdę dukte, sūnus, anūakai, proanūakai, sesuo, brolis ir kiti giminės.

Laidotuvių direkt. D. A. Petkus/D.M. Petkus. Tel. 708-257-6667 arba 1-800-994-7600.

VIENERIŲ METŲ MIRTIES SUKAKTIS

A.†A. MARIUS KIELA

Mariau, Tu vienas šaltam kape...
Dažnai mes ten klūpom pasiilę
Tavęs.
Pasodintą gėlę laistom ašara.
Ar matai, ar girdi mūsų širdžių
aimaną?

Šv. Mišios už Marius sielą bus atšaukiamos 1995 m. sausio 8 d., sekmadienį, 10:30 val. ryto Šv. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke ir Lietuvoje: Vadokliuose, Mariaus tėviškėje, Krekenavoje, Panevėžyje, Vilniuje, taip pat Floridoje, Sunny Hills.

Prašome draugus ir pažįstamus prisiminti a.a. Marių maldoje.

Liūdime: žmona Emilija, dukters Aušra, Audronė, sūnūs Albertas, Arvydas, marti Vilija, anūkeliai Andrija ir Daina Kielaitės, Adomas Koob.

Brangiai Seseriai

A.†A. JADVYGAI NAUJALIENEI

Lietuvoje mirus, brolių ELEGIJŲ KAMINSKĄ ir jo šeimą nuosirdžiai užjaučiame.

Audra ir Vitas Dauliai
Karolina, Ramunė, Andrius ir
Tomas Kubiliai

We Ship UPS

312-434-9766

Užsilimam maisto tiekimu (catering)

talman

delicatessen
Valgis Catering

Skaniausi lietuviški gaminiai

Geriausios spaudos rinkinys Čikagoje!

2624 West 69th Street, Chicago, IL 60629

DON'T SPEND IT ALL - SAVE SOME AT
MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION

Chartered and Supervised by the United States Government

2212 W. CERMAK ROAD • CHICAGO, ILLINOIS 60608 PHONE (312) 847-7747

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Sekmadienį, sausio 8 d. — Trijų Karalių šventėje — Švč. M. Marijos Gimimo bažnyčioje, Marquette Parke, 10:30 val. r. Mišiose giedos parapijos choras, vadovaujamas muz. Antano Lino, o taip pat solistai: Margarita Momkienė, Genovaite Mažeikienė, Vaclovas Momkus. Dalyvauja smuikininkė Linda Valeckytė ir fleitistė Rima Polikaitytė. Vargonais pritaras muz. Ričardas Sokas. Bus atliekamos tos pačios giesmės, kaip ir Bernelių Mišiose Kalėdų naktį, todėl dar kartą su teikiama puiki proga pasiklausyti nuostabios kalėdinės lietuviškos muzikos ir giesmių garso. Visi — iš arti ir toli — kviečiami dalyvauti tose iškilmingose Mišiose.

Konferencija „Pagalba Lietuvai“, ruošiamą JAV LB Socialinių reikalų tarybos, vyks š.m. gegužės 13-14 d. (ne, kaip anksčiau skelbta, kovo 17-18 d.) Čikagoje, Šv. Kazimiero vienuolyno patalpose.

Teofilė Mišauskienė, Union Pier, MI, siūsdama „Draugo“ prenumeratos mokėstį, pridėjo 105 dol. auką. Nuosirdų ačiū tariame laikraščio rėmėjai už dovaną ir vienintelio lietuviško dienraščio reikšmės įvertinimą.

Kas nori dalyvauti „žaliosios kortelės“ — DV-96 viza — loterijoje, prašymus reikia siųsti nuo š.m. sausio 31 iki kovo 1 d. Norintieji gauti daugiau informaciją ir blankų, prašome kreiptis į Socialinių reikalų raštinę („Seklyčia“), 2711 W. 71st St., Chicago, IL 60629. Telefonas — 312-476-2655.

Violeta Strikienė, „Žiburių“ Montessori mokyklės, veikiančios Lemonte, tėvų komiteto pirmininkė.

x Parduodame bilietus kelionėms į Lietuvą ir į visus pasaulio kraštus geriausiomis kainomis. Skambinti: T. Lesniauskienė, TravelCentre, Ltd., tel. 708-526-0773.

x MAISTO SIUNTINIAI per Transpak. Visi produktai užsienietiški. Nuo \$29 iki \$98. Du patys populiariausi tai \$39 šventinis siuntinys ir 55 sv. įvairaus maisto už \$98. Skubiems siuntiniams — AIR CARGO. TRANSPAK, 2638 W. 69 St., Chicago, IL 60629, tel. 312-436-7772.

Vakaronė su Lietuvos jėzuitų provinciolu kun. Jonu Boruta bus šį penktadienį, sausio 6 d., 7 val. vak. Prelegentas apibūdins dabartinius jėzuitų darbus bei rūpestius Lietuvoje, pasidalins išpūdžiais ir ateities planais. Be abejo, bus galima klausyti ir mums rūpimus klausimus, susietus su lietuvišais jėzuitais, gyvenančiais mūsų tarpe, išsiaiškinti kai kuriuos klausimus, kylančius dėl tolimo Jaunimo centro likimo, ypač išsklaidyti gausius šia tema gandus. Vakaronėje dalyvaus ir Lietuvos jėzuitų provincijos ekonomas kun. Antanas Gražulis.

Daumanto—Dielininkaičio kuopos jaun. ateitininkų susirinkimas ir Kalėdų eglutė šį sekmadienį, sausio 8 d., 10:15 val. r. vyks Ateitininkų namuose, Lemonte. Po trumpo susirinkimo bus šventiškas pasilinksminimas. Kiekviena šeima prašoma prisidėti prie sunėsinčių vaišių.

Lietuvių Operos sūstato įdainuota, Alekso Plenio įrašyta į vaizduojamą Rossini opera „Vilnius Telis“ buvo transliuojama Lietuvos televizijos gruodžio 16 ir 17 d. laidose Tele-3 kanalu.

Pradedant sausio 8 d., sekmadienį, Čikagos miesto didžioji biblioteka — Harold Washington Library Center (400 S. State) bus atidaryta kiekvieną sekmadienį tarp 1 ir 5 val. p.p. Tikimasi, kad tai suteiks progą šeimoms su vaikais atsilankyti bibliotekoje ir pasinaudoti joje sukauptais dvasinės kultūros lobiais. Reikija pažymėti, kad knygyne ruošiami koncertai, filmų festivaliai, parodos ir kitos idiosios pramogos vaikams bei suaugusiems.

Padėkime studentams iš Lietuvos suprasti užsienio lietuvių galvoseną, užprenumeruokime jiems „Draugą“. Daugiau kaip 300 studentų iš Lietuvos šiuo metu studijuoja Amerikoje, daugumas toli nuo lietuviškų telkinių. Lietuvių Katalikų labdarų sąjunga skelbia vą užprenumeruoti šioms būsimiems Lietuvos vadams „Draugo“ dienraštį. Prašome siųsti aukas šiam tikslui: Lithuanian Catholic Charities, 4545 W. 63rd St., Chicago, IL 60629.

x Jei reikia įsigyti vairavimo teises (IL Driver's License), kreipkitės į Ed Šumaną, tel. 1-708-246-8241. Aš padėdau pensininkams.

x KAIRYS BALTIC EXPEDITING greitai ir atsakomai pristato maisto siuntinius per 10-14 dienų jūsų artimiesiems. Atsiunčiame ir pasirašytą pakvitavimą. Rašykite arba skambinkite Vytui ar Genei Kairiams — atsiųsime pilną siuntinių bei priedų sąrašą. Kairys Baltic Expediting, 517 Fruitland Rd., Stoney Creek, Ont., Canada 18 E 5A6, tel. 905-643-3334/fax 905-643-8980.

x Elena Palilūnas, Chicago, IL vietoje kalėdinio dovanų aukojimo Lietuvos našlaičiams \$100. Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Ada Sutkuvienė, Home-wood, IL rašo: „siunčiu \$150 Lietuvos našlaičių globai“! Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x „Kad Lietuvoje vargštančių vaikų dienos būtų šviesesnės ir „Saulutės“ darbas lengvesnis, siunčiame kuklią auką“, rašo I. ir J. Makščiūčiai atsiųdami \$25 auką „Saulutei“, Lietuvos vaikų globos būreliui. Labai ačiū! „Saulutė“, 419 Weidner Rd., Buffalo Grove, IL 60089.

IŠVYKA Į CIRKĄ

Vyresniųjų lietuvių centras lapkričio 18 d. suorganizavo išvyką į cirką, United centre. Atvykę autobusu, išvydome didžiulę minią žmonių. Įėjė vidun, tuoj užėmė mums nurodytas vietas. Bematant ir renginys prasidėjo. Cirkas nu-teikia žiūrovą maloniai, tuo pačiu sukelia ir tam tikrą nerimą. Pradžioj publika linksmino klounai. Vaizdai ir spalvos keičiasi bematant. Štai atjoja ant papuoštų miklių arkliukų aki-veriančiais blizgučiais iš-sipuošusios merginos, kurios sa-vo miklumu išdarinėja įvai-riausius pokštus. Iš lėto ateina drambliai, nors dresiruotojai vos spėja su jais bėgti.

Atbėga aviganiai šunys, gra-žiu ilgu kailiu, išsirikiuoja eilu-tėj. Nepaprastai gražus vaizdas. Po to pasirodo liūtai, jie suvaromi į geležinį narvą. Vie-nas liūtas nerimsta, visą laiką priešinasi dresiruotojui, tik liūtas turi paklusti, akimirka darosi neįtikėtina, bet dresiruoto-jas yra tvirtas ir savimi pasiti-kintis. Pasirodymui pasibaigus liūtai gražiai, pagal nustatytą tvarką eina iš narvo. Tik ne-rimstantis liūtas puola dresiru-toją. Neįtikėtina. Tačiau dresiru-tojas nepametė, ramiai, bet griežtai su liūtu susitvarko.

Akrobatai visada yra mėgia-mi, bet taip pat ir nerimą suke-lia, tuo tarpu, vyrai ir merginos grakščiausiai virvėmis laksto ir dar vieni su kitais susitikinėja. Gražu, ką ir besakyti.

Cirko arena blizga įvairiau-siom spalvom, net galva svaig-ta, nebežinau, kur pirma žiūrėti, viskas taip įdomu ir gražu. Vie-nas keturmetis žiūrovas taip buvo viskuo sužavėtas, kad jo juokas skambėjo kaip varpelis. Buvome maloniai nustebinti, kad yra vaikeliai, kurie nespie-gia, o moka stebėti ir džiaugtis.

Praleidę kelias malonias va-landeles, grįžtame atgal į „Sek-lyčią“ Gerokai praalke, sėdame prie baltai užtiestų stalų pa-pietauti. Dalinamės savo patir-tais išpūdžiais. Esame dėkingi vadovei E. Sirutienėi, kuri nie-kada nepametė, o mes grįžta-me patenkinti pasisekusia iš-vyka, laukdami sekančios.

O. Lukienė

ALTO Čikagos skyriaus val-dybos ir tarybos posėdis šaukia-mas š.m. sausio 10 d., antradienį, 1 val. popiet, Balzeko Lietu-vių kultūros muziejaus patal-pose, 6500 S. Pulaski. Posėdis labai svarbus, todėl visi kvie-čiami dalyvauti. Atskiri kvieti-mai nebus siunčiami.

x NAMAMS PIRKTI PA-SKOLOS duodamas mažais mė-nesiniais įmokėjimais ir pri-einamais nuomščiais. Kreipki-tės į Mutual Federal Savings, 2212 West Cermak Road — Tel. (312) 847-7747.

x Elena Palilūnas, Chi-cago, IL vietoje kalėdinio dovanų aukojimo Lietuvos našlai-čiams \$100. Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Globos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x Ada Sutkuvienė, Home-wood, IL rašo: „siunčiu \$150 Lietuvos našlaičių globai“! Ačiū! „Lietuvos Našlaičių Glo-bos“ komitetas, 2711 W. 71 St., Chicago, IL 60629.

x „Kad Lietuvoje vargš-tančių vaikų dienos būtų šviesesnės ir „Saulutės“ dar-bas lengvesnis, siunčiame kuklią auką“, rašo I. ir J. Makš-čiūčiai atsiųdami \$25 auką „Saulutei“, Lietuvos vaikų glo-bos būreliui. Labai ačiū! „Sau-lutė“, 419 Weidner Rd., Buf-falo Grove, IL 60089.

PIEŠIMO IR RANKDARBIŲ PAMOKOS BALZEKO MUZIEJUJE

Visi mėgome piešti, tačiau rimčiau tuom pasidžiaugti trūko techninių įgūdžių ir laiko.

Gerą progą įgyvendinti savo meninius polinkius bei susitikti įdomių žmonių siūlo Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, kur dailininkė ir mokytoja Kathy Collins praves 5 savaitių piešimo ir rankdarbių pamokas.

Stengiantis patenkinti speci-finius kiekvieno pomėgius ir tvarkaraštį, bus sudarytos ketu-rios grupės: suaugusiųjų, vy-resniųjų, vaikų ir mišri grupė. Suaugusių grupėje bus galima mokytis piešimo pradmenų ar-ba tobulinti jau turimus suge-bėjimus, vartojant pieštukus, anglį, tušą bei dažus. Suaugu-sių grupės užsiėmimai vyks penktadieniais, nuo 6 iki 8 val. vakare, pradedant sausio 20 ir baigiant vasario 17 d.

Vyresniesiems siūloma rank-darbių ir piešimo pradmenų kla-sė. Ji vyks penktadieniais, nuo sausio 20 iki vasario 17 dienos, 10:30 val. ryto iki 12 val.

Vaikai bus mokomi dar raiškiau išreikšti įgimtus kūry-binius sugebėjimus, piešiant spalvotais pieštukais ir dirbant rankdarbius. Jų pamokos vyks šeštadieniais 10:30 val. ryto iki 12:30 val. po pietų, pradedant sausio 21 d. ir baigiant vasario 18 d.

Mišri grupė susitiks penkta-dieniais, 1:30 - 5 val. po pietų. Čia siūloma kurti piešinius ar-ba rankdarbius. Pamokos vyks taip pat sausio 20 - vasario 17 d. Reikalingų reikmenų sąrašas bus pateiktas registruojantis. Norint užsiregistruoti į pa-mokas, prašome skambinti i Balzeko muziejų telefonu (312) 582-6500. Tuo telefonu teikia-mos ir mokesčio už kursus in-formacijos.

D.L.

Dr. ir p. A. Laucis, Mount Olive, IL, už kalendorių ir kalė-dines atvirutes atsiuntė 100 dol. auką. Nuosirdžiai dėkojame už dovaną, kuri padės sumažinti laikraščio išlaidas.

PAMINĖTOS VĖLINĖS

Amerikos Lietuvių R.K. moterų sąjungos mirusiųjų paminėjimo Vėlinių šventė įvyko šeštadienį, lapkričio 5 d. seselių kazimieriečių koplyčioje, Čikagoje. Prisiminimo apeigas pravedė centro pirmininkė Dale Murray. Vainiką įnešė centro sekretorė Sabina Henson, orga-nizacijos jubiliejinę knygą į narystės ženklą nešė žiniaraščio administratorė Palmera Brei-denbach.

Po prisiminimo apeigų kun. J. Velutis, Moterų sąjungos 75-tosios kuopos dvasios vadas, aukojė Mišias mirusiųjų narių intencija. Vėliau Mišių dalyviai susirinko priešpiečiams ir pa-bendravimui.

Dale Murray

Moterų sąjungos centro valdybos pirm. Dale Murray.

Madų parodos „Rudens simfonija“ ruošos komitetas. Iš kairės I eil.: Bronė Nainienė, Genė Rimkienė, Irena Draugienė, Dalia Durdziliienė, Roma Norkienė; II eil. Silvija Radvilienė, Giedrė Mereckienė, Asta Razmienė, Kristina Razmienė. Paroda vyko Pasaulio lietuvių centre šį rudenį. Nuotr. Felicijos

PASAULIO LIETUVIŲ CENTRAS SUTIKO NAUJUS METUS

Per visus 1994 metus Čikagos priemiesčių lietuviai, kas sekmadienį lankę Palaimintojo Matulaičio misiją Lemonte ir įvairius renginius Pasaulio lietuvių centre, paskutinę gruodžio dieną gausiai susirinko į pokylį salę palydėti senuosius metus ir pasveikinti naujuosius.

Šią tradicinę Naujų metų su-tikimo šventę šauniai paruošė PLC administracija, salę pavardama Italijos didikų rūmais, su „marmuro“ kolo-nomis, jų viršuje kabančiomis kalėdinių lempučių girliandomis, langus papuošiant romė-niškėmis užuolaidomis. Su ori-ginaliomis salės dekoracijomis derinosi ir puošni vakarinė svečių apranga.

Pasivažišus gėrimais ir susė-dus prie stalų, visus pasveikino administratorius Romas Kro-nas, pakviesdamas misijos kleboną kun. Algirdą Palioką palaiminti vaišes ir jų dalyvius. Gražu, kad kun. Algirdas Paliokas, laimindamas vaišes, visada paprašo dalyvius atsistoti. Palaimos iš dangaus jis prašė per visus 1995 metus.

PLC šeimininkų paruoštos gausios vaišės pypėsi su S. Gylio „Žiburio“ šokių kapelos melo-dijomis, o pasivažišus, sudun-dėjo salės grindys nuo šokių.

Lairodžiui mušant pasku-tines senų metų minutes, dar-niai suskambėjo Lietuvos him-nas, gal ne vieno mintis nunešęs į tėviškę anapus Atlanto.

Tarp šokių dainos mėgėjų būrys drebino kolonas skam-biomis dainomis, o entuziastingi šokėjai miklino kojas iki vėly-vos nakties. Svečiai skirstėsi su padėka PLC vadovybei už šaunų Naujų metų pokylį.

Br. J.

„Seklyčia“ ir Socialinių reikalų tarybos darbus remia ir žmonės, kurie gyvena toli Čikagos šiaurėje. Nuotraukoje: Šarūnas ir Audronė Ugririai.

Advokatai vietoj kalbų nutarė atsakinėti į dalyvių klausimus, kurių paprastai būna daug ir įvairių.

Paminėsiu keletą klausimų, kurie lietė vizų pratęsimą, artimųjų iškviatimą ir „žaliųjų kortelių“ loteriją.

Kl.: Ar gali pratęsti vizą kitas asmuo, ne iškviatėjas?

Ats.: Turisto vizą pratęsėia pats turistai, atlikdamas rei-klingus formalumus.

Kl.: Ar galima vizą pratęsti, jei esi susirgęs ir reikia gydytis?

Ats.: Jei turėti pažymėjimą iš daktaro, yra galimybės, kad visa bus pratęsta.

Keli klausytojai pasakojo, kad jų vizos buvo pratęstos, kadangi jie turėjo prižiūrėti sergančius iškviatėjus.

Advokatai pabrėžė, kad turis-to viza duodama ne darbui, o tik atsilankymui.

Buvo klausama apie vaikų iškviatimą iš Lietuvos. Tėvai turi „žalias kortelės“, turi leidimą dirbti, gyvena JAV legaliai, bet JAV konsulatams Lietuvoje neduoda vizų vaikams tėvus aplankyti.

Advokatai paaiškino, kad daugiau kaip 90 proc. jaunų žmonių, kurių tėvai, ar vienas tėvų, jau Amerikoje, nori at-vykti į JAV ir čia pasilikti, nes jų jau niekas neriša Lietuvoje.

JAV turi teisę kontroliuoti imigraciją. Tėvus išleidžia lėng-viau, nes galvojama, kad jie grįš į Lietuvą pas vaikus.

Asmenys su „ž.k.“ gali iš-sikviesti viengungius vaikus nuolatiniame apsigyvenime i JAV, bet vizos laukimo laikas yra gana ilgas.

Tuo tarpu, JAV piliečiai gali išsikviesti žmonas (vyrus), nevedusius vaikus, tėvus, brolius, seseris. Specialaus laukimo nėra: trunka tik tiek, kiek užima dokumentų sutvarky-mas.

Buvo klausama ir apie būsimą „žalios kortelės“ lo-teriją. Advokatai paaiškino, kad šį kartą „ž.k.“ gauti prašymai galės būti duodami nuo 1995 m. sausio 31 d. iki kovo 1 d. Kor-telės prašyti gali ir legaliai JAV esantys ir nelegaliai čia gyve-

nantys, o taip pat Lietuvos gyventojai. Buvo išdalinta išsami infor-macija anglų kalba, o smulkes-nė informacija lietuvių kalba bus paruošta JAV LB Soc. reik. t-bos pirm. Birutės Jasaitienės, Raulo Villauso, Jr., P.C. ir Douglas Bristol, kurie yra imi-gracijos/emigracijos reikalų spe-cialistai.

Advokatai paaiškino, kad žmonės, dabar gyveną JAV ir laimėję „ž.k.“, visus formalu-mus gali tvarkyti čia, o jų šeima jei yra Lietuvoje, gali viską su-tvarkyti ten.

Advokatai ragino visus laimė-jusius „ž.k.“ nedelsti ir tuojau pradėti tvarkyti dokumentus. Jie taip pat pabrėžė, kad „ž.k.“ loterijai galima siųsti tik vieną prašymą.

Aldona Šmulkštienė

Šv. Mišios bus aukojamos šeštadienį, sausio 7 d., 9:30 val. rytu, Šv. Kazimiero seselių vienuolyno koplyčioje, 2601 W. Marquette Rd., prašant Dievo, kad Šv. Kazimiero vienuolijos įsteigėja Motina Marija Kaupai-tė būtų paskelbta palaimintąja.

Šv. Mišias aukos kun. Jerome Listeki, Mudelein seminarijos profesorius. Visi kviečiami daly-vauti šv. Mišiose ir pasimelsti šia intencija.

Auka „Draugo“ paramos fondui—yra lietuviybės laidas ateities kartoms.

DRAUGAS FOUNDATION
4545 W. 63rd St., Chicago, IL, 60629

Aukos yra nurašomos nuo Federalinių mokesčių.